

Zamanın mazi tarafında bir uç tahayyül edip, ona ezel deyip, o ezel ilmüne, eşyanın tertib ile girmesini ve kendisini onun haricinde **tevehhüm** etmesi, ona göre muhakeme etmek hakikat değildir. S: 467

(Hilkatte cari olan namuslar, kanunlar) itibarî emirlerdir, **vehmî** düsturlardır, ademî sayılır. S: 510

Hayat, bir hakikat-ı hariciyedir. **Vehmî** bir emr, hakikat-ı hariciyeyi yüklenemez. S: 510

Vehmî bir emr, hakikat-ı hariciyeyi yüklenemez. S: 510

Hiç mümkün müdür ki: (Melaike ve ruhaniyata dair) hakikatsız bir **vehim**; bütün inkılabat-ı beşeriyede, bütün akaid-i insaniyede istimrar etsin, beka bulsun. S: 511

Hiçbir **vehim** ve vesvesenin hakkı var mıdır ki, haşr-i cismanîyi O kudretten istib'ad etsin. S: 525

Hendesedeki farazî hatlar gibi, farz ve **tevehhüm**le bir vâhid-i kıyasî teşkil edilebilir. S: 536

Zulmetsiz daimî bir ziya, bilinmez ve hissedilmez. Ne vakit hakikî veya **vehmî** bir karanlık ile bir had çekilse, o vakit bilinir. S: 536

(Cenab-ı Hakk'ın sıfât ve esmasının); hakikî nihayet ve hadleri olmadığından, farazî ve **vehmî** bir haddi çizmek lâzım geliyor. Onu da enaniyet yapar. S: 536

(Nübüvvetin vechinde: enenin) mâlikiyeti, **vehmiyedir**. Yani kendi mâlikinin izni ile; surî, muvakkat bir mâlikiyeti vardır, bilir. S: 539

(Enenin) mâlikiyeti, **vehmiyedir**. S: 539

(Tahavvülât-ı zerrat); maddiyyun ve tabiiyyunların **tevehhüm** ettikleri gibi tesadüf oyuncağı ve karışık, manasız bir hareket değildir. S: 547

Hâlık ve Mün'im **tevehhüm** olunan zahirî esbab, ehl-i gafletin nazarında Mün'im-i Hakikî'ye perde olur. S: 618

(Vâhidiyet ve ehadiyet dairesi) haricinde **tevehhüm** olunan kemalât, kemalât değildir. S: 625

(Küfür sarhoşluğu) Sâni'-i Hakîm'in şu misafirhane-i dünyasını, tesadüf ve tabiat oyuncağı olduğunu **tevehhüm** ed(er). S: 633

Tesadüfî ve karışık **tevehhüm** edilen küllî unsurların, büyük mahlukatın zahiren karışık vaziyetleri dahi, bir hikmet ve san'at ile vaziyetler alıyorlar. S: 670

Mevt, **tevehhüm** edildiği gibi dehşetli değil. S: 717

Vücut(-u eşya) çendan Vâcib-ül Vücut'un vücuduna nisbeten gayet zaîf ve kararsız bir zıll, bir gölgedir; fakat hayal değil, **vehim** değildir. M: 85

Ey insan! Fenaya, ademe, hiçliğe, zulümata, nisvana, çürümeye, dağılmaya ve kesrette boğulmaya gittiğinizi **tevehhüm** edip düşünmeyiniz! M: 228

Kırktan evvel ne kadar ciddî ve hâlis bir adam olsa da, şöhretperestlerin hatırlarına belki dünyanın şan ü şerefi için çalışır **vehmi** gelir. M: 281

(İnsanda) nefis, heva ve **vehim** ve şeytan hükmediyorlar, çok vakit imanını rencide etmek için gafletinden istifade ederek çok hileleri ederler. M: 333

(İnsan) her sevdiği şeyde kuvve-i vâhime cihetiyle bir nevi beka **tevehhüm** eder, sonra sever. L: 15

(İnsan), **tevehhüm**-ü beka olmazsa muhabbet edemez. L: 15

İnsanda hissiyat galib olsa, aklın muhakemesini dinlemez. Heves ve **vehmi** hükmedip, en az ve ehemmiyetsiz bir lezzet-i hazırayı, ileride gayet büyük bir mükâfata tercih eder. L: 76

Tevehhüm ve heves ve hiss, ileriye görmüyor belki inkâr ediyorlar. Nefs dahi yardım etse, mahall-i iman olan kalb ve akıl susarlar, mağlub oluyorlar. L: 77

Tevehhüm ve heves ve hiss, ileriye görmüyor belki inkâr ediyorlar. L: 77

Kebairi işlemek, imansızlıktan gelmiyor, belki hiss ve hevesin ve **vehmin** galebesiyle akıl ve kalbin mağlubiyetinden ileri gelir. L: 77

Bir şeyin ademi, bir nimetin madum olmasına illet olduğundan, **tevehhüm** eder ki: O şeyin vücudu dahi, o nimetin vücuduna illettir. L: 133

Hayvaniyetten çık, cismaniyeti bırak, kalb ve ruhun derece-i hayatına gir. **Tevehhüm** ettiğin geniş dünyadan daha geniş bir daire-i hayat, bir âlem-i nur bulursun. L: 137

(Ehl-i hidayet ve diyanet ve ehl-i ilim ve tarîkat), hodgâmlık ve enaniyet varsa, kendini haklı ve muhalifini haksız **tevehhüm** eder... L: 150

(Ehl-i tarîkat ve ehl-i hakikat), rabîta-i mevîti sülûklarında esas tutmuşlar; tûl-i emelin menşei olan **tevehhüm**-ü ebediyeti o rabîta ile izale etmişler. L: 163

Nefs ve heva ve hiss ve **vehim** bazan aldatıyorlar. L: 166

İbadeti terkededen adam; mevcudatı, hakikat-ı kemalâtına tamamıyla zıd ve muhalif ve hata bir surette **tevehhüm** eder ve manen onların hukukuna tecavüz eder. L: 190

Hastalık iki kısımdır. Bir kısmı hakikî, bir kısmı **vehmî**dir. L: 217

Vehmî hastalık kısmı ise; onun en müessir ilâcı, ehemmiyet vermemektir. L: 217

Ehemmiyet verdikçe o (**vehmî** hastalık) büyür, şişer. Ehemmiyet vermezse küçülür, dağılır. L: 217

(**Vehmî** hastalık); vehham ve asabî insanlarda fena bir hastalıktır. Habbeyi kubbe yapar; kuvve-i maneviyesi kırılır. L: 217

Vehmî hastalık çok devam etse, hakikata inkılab eder. L: 217

Rızka çalışmak bahanesi, ubudiyete mani **tevehhüm** edip, kendine bir özür bulmama(lı). L: 269

(Kur'an-ı Hakîm'in), şirki **tevehhüm** ve itikad edenleri gayet hiddetle dergâhından tardedir. Ş: 18

Hayat-ı içtimaiyeyi zehirlendiren pek çok büyük günahları işleyenleri onlardan men'etmek için, yalnız hapis korkusu ve hükûmetin bir hafiyesinin görmesi **tevehhümü** kâfi gelir mi? Ş: 285

Tevehhüm ile yoktan elem almak, rahmet ve kader-i İlahiyeye itimadsızlıktır. Ş: 313

(Memuunda görünen hüsün ve cemel her bir fertte) görünmediği vakit, görünmemesi onun sebab-i kusuru **tevehhüm** edilmez. İş: 7

Daire-i esbabda iken tabiatıyla, **vehmi**yle, hayaliyle daire-i itikada bakan; Mu'tezile olur ki, tesiri esbaba verir. İş: 20

Vicdan, akıl ve **vehim** gibi, haricî ve ebedî hakikat hükmüne geçmiş bir azabdan yapılan terhible müteessir olur. İş: 81

Kâinata hayat veren bir nizam; elbette ve elbette bir nâzımın vücuduna delalet ettiği gibi, o nâzımın kasd u hikmetine de delalet etmekle, kör tesadüfün **vehim**lerini nefyeder. İş: 86

Âdeta **vehim** şeytanlarını taretmek için herbir fen, birer necm-i sâkıbdır. Yani bâtil **vehim**leri delip yakan birer yıldızdırlar. İş: 87

Vehim şeytanlarını taretmek için herbir fen, birer necm-i sâkıbdır. İş: 87

Bazı nev'lerin başka nev'lerden husule gelmeleri **tevehhümü** de bâtildir. Çünkü iki nev'den doğan nev', alel'ekser ya akîmdir veya nesli inkıtaa uğrar. İş: 88

Neş'e ve sürur makamları, evhamdan hâlî olmalıdır. Çünkü edna bir **vehim**le, sürur zâil olur. İş: 150

Edna bir **vehim**le, sürur zâil olur. İş: 150

Kanunlar, namuslar; itibarî ve **vehmî** emirlerdir. İş: 197

Hastalıklar perdedir, ecelde **tevehhüm** olunan fenalıklara mercidirler. Ms: 11

Erbab **tevehhüm** edilen esbab yed-i kudretine bir perde olan Rabb-ı Vâhid'e teslimiyet, firdevsî bir vaziyettir. Ms: 52

Bir bürhana bakıldığı zaman za'fiyetten dolayı **vehim**ler başgösterirse, öteki bürhanlardan süzülen kuvvet ile ortada za'fiyet kalmaz, **vehim**ler de dağılır. Ms: 63

Eşyanın Mâlik-i Hakikîsini unutan, kendisini kendisine mâlik zannederek hâkimiyet **tevehhümünde** bulunur. Ms: 67

Hevaî, **vehmî** ve çirkin şeylerin def'iyle uğraşan adam, o vesveselere mağlub olur. Ancak onları mağlub edip kaçırmak çaresi, müdafaayı terk edip onlar ile uğraşmamaktır. Ms: 96

Hadsiz ihbaratı ve delaili dinlemeyen ve safsata-i nefis ve vesvese-i şeytandan gelen bir **vehmi** kabul eden adamlarla, hakikî ve ciddî iş görülmez. Ms: 101

Dünyasının akibetini küfür saikasıyla adem-i mutlak olduğunu **tevehhüm** eden adam için de, terk-i lezaiz evlâdır. Ms: 119

Mümkinatın vücudu, Vâcib'in nurundan bir gölge olduğu cihetle **vehmî** bir mertebededir. Ms: 137

Mümkinatın vücudu bizzât hakikî bir vücud-u haricî olmadığı gibi, **vehmî** veya zâil bir zill de değildir. Ms: 137

(Cenab-ı Hakk'a nâzır) âdi bir yol kapandığı zaman, bütün yolların kapanmış olduğunu **tevehhüm** etmek, cehaletin en büyük bir şahididir. Ms: 180

Nefs-i nâtıkanın en yüksek matlubu devam ve bekadır. Hattâ **vehmî** bir devam ile kendisini aldatmazsa hiçbir lezzet alamaz. Ms: 184

(İnsan) **vehmî** bir devam ile kendisini aldatmazsa hiçbir lezzet alamaz. Ms: 184

Neticenin kayyumunu imandır. Bürhan, ancak onu görmek için bir menfezdır veya bir süpürge gibi o neticeye konan **vehimleri** süpürür. Ms: 198

(Enenin) mâlikiyeti **vehmî** olup, hakikî değildir. Ms: 200

(Menafi'-i eşyayı ta'dad eden bütün âyât-ı Kur'aniye) Sâni'in kasd ve hikmetini isbat ve tesadüf **vehmini** ortadan nefyeyiyor. Ms: 252

Çok şeylerin asıl vücudu yakîn iken, **vehim** onda tasarruf ederek tâ imkândan imtina' derecesine çıkarıyor. Mh: 63

Sırrın adem-i tefehhümünden, **tevehhümlere** yol açılmıştır. Mh: 70

Kâinatın nizam-ı ekmelinde riayet-i mesalih ve hikemdir. Bu ise: Sâni'in kasd ve hikmetini isbat ve tesadüf **vehmini** ortadan nefyeyiyor. Mh: 121

Allah'ı tanımayan; her şeye, herkese nisbetine göre bir rububiyet **tevehhüm** eder, başına musallat eder. Hş: 62

İcra-yı adalet, din namına olmalı, tâ akıl ve kalb ve ruh müteessir olsunlar, imtisal etsinler. Yoksa yalnız **vehim** müteessir olur. Hş: 145

Müteferrik kusurları cerbeze ile cem'edip, bir zaman-ı vâhidde bir şahs-ı vâhiden sudûrunu **tevehhüm** ederek şedid cezaya müstehak görür. DH: 12

(Eşyadaki) vücud, vücud-u vacibe nisbeten **vehmî** ve hayalî hükmünde zayıftır. OL: 123

Esma-i İlâhiyeden Hallak, Rezzak gibi çok isimlerin mazharları **vehmî** ve hayalî şeyler olamaz. OL: 124

Vehimleri tevlid eden za'fiyet, aciz, kusurdur. Oİş: 21

Vehimleri tevlid eden za'fiyet, aciz, kusurdur. Bunlar ise insanın tiynetiyle yoğrulmuş sıfatlardır. Oİş: 21

Nevamis-i cariye ve şu kavânin-i sariye umur-u itibariyedir, **vehmîyedirler**. Ab: 26

Vehim

Bu Toplamaya Giren Kelimelerin Listesidir:

<p>1. Vehim
66. Vehimde
68. Vehimden
71. Vehimdir
73. Vehimle
75. Vehimlendirecek
77. Vehimler
87. Vehimlerden
89. Vehimlere
93. Vehimleri
100. Vehimlerin
102. Vehimlerine
104. Vehimlerini
108. Vehimlerinin
110. Vehimlerle
112. Vehimli
117. Vehm
125. Vehme
139. Vehmen
143. Vehmetmek
145. Vehmettiği
147. Vehmeyledi
149. Vehmî
181. Vehmîden
184. Vehmîdir
186. Vehmîlikten
188. Vehmînin
190. Vehmîyi
193. Vehmi
205. Vehmidir
207. Vehmim
209. Vehmin
229. Vehmine
233. Vehmini
246. Vehminin
249. Vehminiz
251. Vehminizde
253. Vehminizdir
255. Vehminizi
257. Vehmiyat
259. Vehmiye</p> | <p>264. Vehmiyedir
268. Vehmiyle
271. Vehm-i bâtl
275. Vehm-i mahz
277. Vehm-i şeytanî
279. Vehm ü hayalin
281. Vehm ü hayalinde
283. Vehm ü hayalinle
286. Vehme mi
288. Vehmin tahakkümüyle</p> |
|--|---|

Vehim

2. "Yalnız derim ki: Elhamdülillah, yüzbin defa şükür olsun ki; **vehim** ve heva tahakkümünden, nefis ve heves esaretinden kurtulup, daimî hapis ve zindandan halâs oldum ve inandım ki: Bu karmakarışık, kararsız misafirhanelerden başka ve kurb-u şahanede bir diyar-ı saadet vardır; biz de ona namzediz..." (S: 58)
3. "Eğret tabiata ve esbaba isnad etsen, imtina derecesinde suubetli ve muhal derecesinde müşkilâtli ve hiçbir **vehim** kabul etmeyen hurafatlı şöyle bir yola gidersen ki; tabiat için herbir cüz' toprakta, herbir katre suda, herbir parça havada, milyarlarca madenî matbaalar ve hadsiz manevî fabrikalar bulunması lâzım." (S: 300)
4. "Güneşler kuvvetinde Onbirinci Lem'a: Ondokuzuncu Söz'de tarif edilen ve kitab-ı kebirin âyet-i kübrası ve o Kur'an-ı Kebirdeki ism-i azamî ve o şecere-i kâinatın çekirdeği ve en münevver meyvesi ve o saray-ı âlemin güneşi ve Âlem-i İslâmın bedr-i münevveri ve rububiyet-i İlahiyenin dellâl-ı saltanatı ve tılsım-ı kâinatın keşşaf-ı zîhikmeti olan Seyyidimiz Muhammed-ül Emin Aleyhissalâtu Vesselâm, bütün enbiyayı sayesi altına alan risalet cenahı ve bütün Âlem-i İslâmı himayesine alan İslâmiyet cenahlarıyla hakikatın tabakatında uçan ve bütün enbiya ve mürselîni, bütün evliya ve sıddikîni ve bütün asfiya ve muhakkikîni arkasına alıp bütün kuvvetiyle vahdaniyeti gösterip, arş-ı ehadiyete yol açıp gösterdiği iman-ı billah ve isbat ettiği vahdaniyet-i İlahiyeyi hiç **vehim** ve şübhenin haddi var mı ki, kapatabilsin ve perde olabilsin?" (S: 307)
5. "Evet Kur'an-ı Hakîm'in envarıyla hasıl olan o inkılab-ı azîm-i içtimaîde, ezdad birbirinden çıkıp ayrılırken; şerhler bütün tevabiiyle, zulûmatıyla ve teferruatıyla ve hayır ve kemalât bütün envarıyla ve netaiciyle karşı karşıya gelip, bir vaziyette ve müheyyic bir zamanda, her zikir ve tesbih, bütün manasının tabakatını turfanda ve taravetli ve taze ve genç bir surette ifade ettiği gibi; o inkılab-ı azîmin tarrakası altında olan insanların bütün hissiyatını, letaif-i maneviyelerini uyandırmış; hattâ **vehim** ve hayal ve sır gibi duygular hüşyar ve müteyakkız bir surette o zikir, o tesbihlerdeki müteaddid manaları kendi zevklerine göre alır, emer." (S: 491)
6. "Hem hiç mümkün müdür ki: Hakikatsiz bir **vehim**; bütün inkılabat-ı beşeriyede, bütün akaid-i insaniyede istimrar etsin, beka bulsun." (S: 511)
7. "Halbuki değil bir ferd, belki o kadar hadsiz, o kadar hesaba, hasra gelmez müşahadata istinad eden âsâr ve beka-i ervaha delalet eden emarat, o derece kat'îdir ki; bize nasıl Yeni Dünya, yani Amerika var ve orada insanlar bulunur; o insanların vücudlarına hiç **vehim** hatıra gelmez." (S: 517)
8. "Hiçbir **vehim** ve vesvesenin hakkı var mıdır ki, haşr-i cismanîyi o kudretten istib'ad etsin." (S: 525)
9. "Ve o vücud çendan Vâcib-ül Vücut'un vücuduna nisbeten gayet zaîf ve kararsız bir zıll, bir gölgedir; fakat hayal değil, **vehim** değildir." (M: 85)
10. "Hem insanda madem nefis, heva ve **vehim** ve şeytan hükmediyorlar, çok vakit imanını rencide etmek için gafletinden istifade ederek çok hileleri ederler, şübhe ve vesveselerle iman nurunu kaparlar." (M: 333)
11. "Akıl ile beraber **vehim** ve hayal, hattâ nefis ve heva teslime mecbur olduğu gibi, şeytan dahi teslim-i silâha mecbur oldu." (M: 377)
12. "Onlardaki âlâmı **vehim** ile düşünüp bir kısım sabrını onlara karşı dağıtmak, divaneliktir." (L: 11)
13. "Fakat nefis ve heva ve hiss ve **vehim** bazan aldatıyorlar." (L: 166)
14. "Çünkü hiçbir cihetle hiçbir imkân ve hiçbir ihtimal yok ki, hakikattan başka bir **vehim** ve hakikatsiz bir fikir ve asılsız bir sıfat, bu kadar müstemirrane ve râsihane, bu pek büyük ve keskin gözlerin umumunu birden aldatsın, galat-ı hisse uğratsın." (Ş: 122)
15. "Eskişehir'de aynı böyle bir **vehim** oldu." (Ş: 285)
16. "Şekvamızı dinlemeyen ve bizi söyletmeyen ve bahanelerle sıkıştıran bir kısım resmî adamlar, vatan aleyhinde anarşiliğe meydan açıyorlar diye kuvvetli bir **vehim** hatırımıza geliyor." (Ş: 355)
17. "Son cümle-i Arabiyenin gayet kısacık meali şudur: Yani; ehl-i dalalet, mezkûr basamakların sarsılmaz hakikatlarını bilmediklerinden ve gayet çabuk ve gayet kolaylıkla birden mahlukat vücuda geldiklerinden, teşkili ve bir Sâniin hadsiz kudretiyle icadî, teşekkül ve kendi kendilerine vücud bulmak

- tevehhüm edip; hiçbir zihin, hattâ **vehim** dahi kabul etmediği ve her cihetle muhal ve imkânsız hurafelerin kapısını kendilerine açmışlar." (Ş: 667)
18. "Kanaatıma hiçbir şek ve şübhe ve **vehim** ve vesvese kalmadı." (Ş: 682)
19. "Zâten Risale-i Nur'un mesleği odur ki; zihinlerde bir iz bırakmamak için, sair ülemaya muhalif olarak, muarızların şübhelerini zikretmeden öyle bir cevap verir ki, daha **vehim** ve vesveseye yer kalmaz." (İ: 6)
20. "Üçüncü fırka ise, **vehim** ve heva-yı nefsin akıl ve vicdanlarına galebesiyle, bâtil bir itikada tâbi' olarak nifaka düşen bir kısım Nasara'dır." (İ: 28)
21. "Zira vicdan, akıl ve **vehim** gibi, haricî ve ebedî hakikat hükmüne geçmiş bir azabdan yapılan terhible müteessir olur." (İ: 81)
22. "Âdeta **vehim** şeytanlarını tartdetmek için herbir fen, birer necm-i sâkıbdır." (İ: 87)
23. "Edna bir **vehim**, o kafasız yoldan çıkarır." (İ: 162)
24. "Eğer mümkinat cihetinden cüz'î fikriyle, müşteri nazarıyla bakarsa, zaîf bir **vehim** bile onun nazarında bir dağ gibi olur." (İ: 162)
25. "Cudi Dağı'nı gözün rü'yetinden men'eden sineğin kanadı gibi; zaîf, küçük bir **vehim** de, hakikatı onun gözünün görmesinden setreder." (İ: 162)
26. "Kalbindeki marazın yardımıyla, her **vehim** onun nazarında bir dev kesilir, tarîk-i hakkı kaybeder, tereddüdlere maruz kalır." (İ: 162)
27. "İnsanın **vehim**, farz, hayal duygularına varıncaya kadar bütün hâssaları bilâhare rücu edip bil-ittifak Hakk'a iltica ettiklerini ve bâtila hiç bir ihtimal ve imkânın kalmadığını ve kâinatın ancak ve ancak Kur'anın izah ettiği şekilde bulunduğunu gördüm." (Ms: 138)
28. "Fakat o şeriattaki ahkâmın yeknesak istimrarına istinaden **vehim**, hayal tasallut ederek tazyik edip, şu tabiat-ı hevaiye tevazzu' ve tecessüm edip mevcut-u haricî ve hayalden hakikat suretine girmiştir." (Ms: 249)
29. "Şu bürhanımız dallarında meyve-i hak ve hakikat o kadar çoktur ve o kadar doğrudur ki, şübhe bırakmaz ki cürsûmesinde olan mes'ele-i tevhid, hiç **vehim** bırakmaz derecede kuvvetli, doğru bir hak ve hakikatı tazammun ediyor." (Ms: 251)
30. "İnsanın bütün hasseleri, hattâ **vehim** ve farz ve hayali dahi, en nihayette hakta ittifak ve ona iltica etmektedirler." (BMs: 275)
31. "Ve hakeza müteselsil muhalat, aklî mümteniât ve ebâtil ki, **vehim** ve farz dahi ondan kaçıyorlar." (BMs: 292)
32. Havf ve **vehim** yerine kadere imanı..." (B: 119)
33. "Kanaatımda hiçbir şekk ve şübhe ve **vehim** ve vesvese kalmadı." (K: 160)
34. "İster kasıd olsun, ister **vehim** olsun; ben böyle bir suçla münasebet ve alâkam olmadığını kemal-i kat'iyetle yakînen ve vicdanen biliyorum." (Em: 78)
35. "âyetini okurken birden şiddetli bir **vehim** geldi ki: "En zayıf hane örümceğin hanesidir." (Em: 127)
36. "Ve beni yanlış bir **vehim** ile muahaze ettikleri mevadd-ı kanuniyenin hiç birini bilmezdim." (T: 244)
37. "Bu **vehim** ve hayal ile, bu düzme isnad ile yirmisekiz sene bana ceza çektirdiler." (T: 652)
38. "Bu itibarla bu zamanda Risale-i Nur, **vehim** ve vesveseleri mahvediyor, akla gelen sualleri, istifhamları; nefsi ilzam, kalbi ikna ederek cevablandırıyor." (T: 695)
39. "Elcevab: Asâ-yı Musa mecmuaları hususan bir nümunesi Altıncı, Yedinci, Sekizinci Mes'eleler ve Sekizinci ve Onbirinci Hücet-i İmaniye ki; en derin bir feylesofla bir çocuk, onlardan en derin hakikatı anlayabilir ve **vehim** ve vesveseleri bırakmaz." (Nç: 5)
40. "Bu hakikatı görmek isteyenleri, Risale-i Nur'a havale edip; yalnız nümune için bu Ramazan-ı Şerifte o konferansı dinleyen bir kısım İmam-Hatib talebelerinden ve Kur'an hıfzı ile meşgul olan masum gençlerin kalbine vesvese, **vehim** gelmemek için pek çok âyetlerdeki "Seb'a Semavat" cümlesini inkâr eden müsteşrik feylesofun inkârından kırkbeş sene evvel Risale-i Nur bu gelen cevabı vermiş:" (Nç: 146)
41. "O münkirler âlem-i gayb ve şehadeti aramak taramakla, bin müşkilâtle o menfî davayı ancak isbat edebilmeleri için onların inkârları hiç bir ehl-i imana hiçbir vesvese ve **vehim** vermemek lâzım gelir." (Nç: 182)

42. "Zira çok şeylerin asıl vücudu yakîn iken, **vehim** onda tasarruf ederek tâ imkândan imtina' derecesine çıkarıyor." (Mu: 63)
43. "Hem de eğer **vehim** ile bu kasr-ı müşeyyed-i âlemden tecerrüd edip uzaktan hikmet dürbünüyle mehd-i beşer olan yere ve sakf-ı merfu' olan semaya temaşa edersen.." (Mu: 74)
44. "**Vehim** ve tenbih: İnkılab-ı hakikat olmaz." (Mu: 123)
45. "**Vehim** ve Tenbih: Eğer sual etsen: "Nedir şu tabiat ki daima onun ile tın tın ediyorlar?" (Mu: 126)
46. "Hem de hayali hakikat suretinde gören ve gösteren nüfusun istidadları bir zemin-i şûre müheyya etmesiyle **vehim** ve hayal tasallut ederek taziyik edip şu tabiat-ı hevaiye tavazzu' ve tecessüm edip mevcut-u haricî ve hayalden misal suretine girmiştir." (Mu: 126)
47. "**Vehim** ve Tenbih: İnsanın zihni ve lisanı ve sem'i; cüz'î ve teakubî oldukları gibi, fikri ve himmeti dahi cüz'îdir." (Mu: 127)
48. "Şu **vehim** itikad tarîkıyla olmazsa da, vesvese cihetiyle bazan mü'minlere musallat oluyor." (Mu: 128)
49. "**Vehim** ve Tenbih: "Meleke-i marifet-i hukuk" dedikleri, her fenalığın maddeten zararını ihsas ede ede ve efkâr-ı umumiyeği ikaz etmekle hasıl olan "meleke-i riayet-i hukuk" dedikleri emri, şeriat-ı İlahiyeğe bedel olarak dinsizlerin tasavvuru ve şeriattan istîğnaları bir tevehhüm-ü bâtıldır." (Mu: 141)
50. "**Vehim** ve Tenbih: Resul-i Ekrem'in herbir fiil ve herbir halinde sıdk lemaan eder." (Mu: 155)
51. "**Vehim** ve Tenbih: Eğer desen: Herbir fende yalnız bir fezlekeyi bilmek bir adam için mümkündür..." (Mu: 156)
52. "**Vehim** ve Tenbih: Eğer istidlalin makamında denilse idi ki: Elektriğin acaibi ve cazibe-i umumiyenin garaibi ve küre-i arzın yevmiye ve seneviye olan hareketi ve yetmişden ziyade olan anasırın imtizac-ı kimyeviyelerini ve şemsin istikrarıyla beraber sûriye olan hareketini nazara alınız, tâ Sâniî bilesiniz!" (Mu: 162)
53. "**Vehim** ve Tenbih: İnşikak, hem âni, hem gece, hem vakt-i gaflet, hem şu zaman gibi âsumana adem-i tarassud, hem vücud-u sehab, hem ihtilaf-ı metali' cihetiyle bütün âlemin görmeleri lâzım gelmez ve lâzım değildir." (Mu: 165)
54. "Çünkü yalnız **vehim** ve fikir değil, belki manevî kuvveleri -akıl, kalb ve vicdan- birden o hisse, o hevese hücum eder." (H: 77)
55. "Birinci **Vehim**: Böyle nâzik bir zamanda din mes'elesini ortaya atmak münasib görülüyor." (H: 93)
56. "İkinci **Vehim**: Bu ünvan tahsisiyle, müntesib olmayanları vehim ve telaşa düşürüyor?" (H: 94)
57. "Beşinci **Vehim**: Ecnebilerin bundan tevahhuş etmek ihtimali var?" (H: 95)
58. "Altıncı **Vehim**: Bazıları, "Sünnet-i Nebeviyeği hedef-i maksad eden ittihad-ı İslâm, hürriyeti tahdid eder ve levazım-ı medeniyeye münafidir" diyorlar." (H: 97)
59. "Yedinci **Vehim**: İttihad-ı İslâm cemaati, sair cem'iyet-i diniye ile şakk-ul asâdır." (H: 98)
60. "Sekizinci **Vehim**: Ehl-i ittihad-ı İslâm olan buradaki cemaata, manen gibi sureten de intisab edenlerin ekserisi avam, bir kısmı da meçhul-ül hal olduğundan, fitne ve ihtilafı îma ediyor." (H: 99)
61. "Yoksa yalnız **vehim** müteessir olur." (H: 144)
62. "Hattâ hayal gözünü kapasa, **vehim** dahi burnunu tutsa mağaralarından kaçsalar, hakları var." (Mü: 35)
63. "Halbuki onları okuyanlarda değil şübhe, hiçbir vesvese ve **vehim** de hatıra gelmez." (Ko: 79)
64. "Zira **vehim**, ebediyete ihtimal verdiğiinden mübhemde nefsi kandırır." (STİ: 13)
65. "hattâ hayal gözünü kapasa, **vehim** dahi burnunu tutsa mağaralarından kaçsalar, akıl onları tevbih etmeğe hakkı olmayacaktır." (STİ: 76)

66. Vehimde

67. "Evet mümkinat âleminin vücudları, Cenab-ı Vâcib-ül Vücut'un envarının gölgeleri olduğundan, ona nisbeten bunların vücudu, mertebe-i **vehimde** bir şeydir." (BMs: 274)

68. Vehimden

69. "Şimdi şu âlem-i misalîden çıkarız, hayalî **vehimden** ineriz, akıl meydanında dururuz, mizana çekeriz, ederiz yolları ber-endaz." (S: 744)
70. "İşte bu noktadan anlaşılıyor ki; mümkinatın bizzât haricî-i hakikî bir vücudları olmadığı gibi, sırf bir **vehimden** dahi ibaret değildirlir." (BMs: 274)

71. Vehimdir

72. "Kur'an-ı Hakîm'in âyât-ı kat'iyesiyle, binüçyüz seneden beri, milyonlar tefsirlerinde ve halen kütüphanelerde dolu tefsirlerde \$ ❀ \$ ❀ \$ ❀ \$ ❀ ilââhir gibi âyetlerin hakaik-i kudsiyelerini Avrupa feylesoflarının itiraz ve tecavüzatına karşı otuz seneden beri yazdığım müdafaat-ı ilmiyemi "Hükûmetin inkılabına, prensibine ve rejimine muhalif kasdı var" diye beni itham etmek, öyle bir zâhir garaz ve öyle bir esassız **vehimdir** ki; buradaki mahkeme-i âdileye taalluk etmeseydi, müdafaa ve cevap vermeyi lâyük görmezdim." (T: 251)

73. Vehimle

74. "Çünkü edna bir **vehimle**, sürur zâil olur." (İ: 150)

75. Vehimlendirecek

76. "Hâyır, ne intizamda, ne de tesadüfün vücudunu **vehimlendirecek** bir şeyde tefavüt görmeyeceksin." (BMs: 543)

77. Vehimler

78. "Hiç mümkün müdür ki: Bütün enbiya mu'cizelerine istinad ederek sözünü teyid ettikleri ve bütün evliya keşf ü kerametlerine istinad edip davasını tasdik ettikleri ve bütün asfiya tahkikatına istinad ederek hakkaniyetine şahadet ettikleri Resul-i Ekrem Sallallahü Aleyhi ve Sellem'in tahakkuk etmiş bin mu'cizatının kuvvetine istinad edip bütün kuvvetiyle, hem kırk vecihle mu'cize olan Kur'an-ı Hakîm binler âyât-ı kat'iyesine istinad ederek, bütün kat'iyetle açtıkları âhret yolunu ve küşad ettikleri Cennet kapısını, sinek kanadı kadar kuvveti bulunmayan vâhî **vehimler**, ne haddi var ki kapatabilsin!" (S: 88)

79. "İşte bunun gibi, meselâ hakaik-i imaniyeden olan hayat-ı dünyeviyyenin gurubuna ve hayat-ı uhreviyyenin tulûuna, imkân-ı zâtî cihetinde gelen **vehimler**, yakîn-i imanîye zarar vermez." (S: 278)

80. "O **vehimler** de, bazı mugalatalardan husule gelmişlerdir." (İ: 156)

81. "Fakat her kim nefsinin emri altında mümkünatı nazara alarak bakarsa, şübhesiz **vehimler** onu havalandırır, dalaletin bataklığına atar." (İ: 162)

82. "İşte bu itibarla, kendisine **vehimler** tasallut etmezler." (İ: 162)

83. "Bu itibarla **vehimler** olsa bile, ancak örümcek ağının kıymet ve kuvvetinde olur." (İ: 162)

84. "Binaenaleyh bir bürhana bakıldığı zaman za'fiyetten dolayı **vehimler** başgösterirse, öteki bürhanlardan süzülen kuvvet ile ortada za'fiyet kalmaz, vehimler de dağılır." (Ms: 63)

85. "Bu ise öyle bir hurafedir ki; **vehimler** dahi ondan kaçarlardı." (BMs: 23)

86. "İşte müteselsil muhalât ve aklî mümteniât ve ebâtil ki, **vehimler** dahi bundan kaçıyorlar." (BMs: 185)

87. Vehimlerden

88. "Bu şübheler, müteselsil bazı **vehimlerden** neş'et etmiştir." (İ: 156)

89. Vehimlere

90. "Bundan dolayı **vehimlere** maruz kalır." (İ: 162)

91. "Ne için bu temsilât yüzünden **vehimlere** meydan verildi?" (İ: 163)

92. "Ve o uzun mesafede hücum eden vesveselere, **vehimlere**, şeytanlara mağlub olup caddeden çıkmamak için, pekçok bürhanlar, alâmetler, nişanlar lâzımdır ki yolu şaşırtmasınlar." (Ms: 82)

93. Vehimleri

94. "Yani bâtil **vehimleri** delip yakan birer yıldızdırlar." (İ: 87)

95. "lafızlarına cihet-i tercihi; abd tabiri, Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'ın azametine ve ibadetin ulüvv-ü derecesine işaret olduğu gibi, \$ emrini te'kididir ve Resul-i Ekrem hakkında varid olan **vehimleri** def'etmektir ki, o zât bütün insanlardan ziyade ibadet yapmış ve Kur'anı okumuştur." (İ: 131)

96. "Bu cümleyi evvelki cümle ile bağlayan alâkaya gelince: Evvelki cümledeki hükmü isbat için bu cümle, bir delilin yolunu gösteriyor ve zihne gelen **vehimleri** de def'ediyor." (İ: 161)

97. "Ve bu işaretle, **vehimleri** def'etmek için temsillerin güzel bir vasıta olduklarına ve temsillerin bid'a olmayıp belâgat sahasında işlek ve güzel bir cadde olduğuna îma edilmiştir." (İ: 168)

98. "Bürhan, ancak onu görmek için bir menfezdür veya bir süpürge gibi o neticeye konan **vehimleri** süpürür." (Ms: 198)

99. "(Ehl-i dünyanın Üstadımız hakkındaki asılsız üç **vehimleri** münasebetiyle, bir kardeşimizin ettiği sualine karşı cevabdır)" (B: 300)

100. Vehimlerin

101. "İkincisi: Risale-i Nur, muterizlerin şübhelerini zikretmeden öyle bir tarzda hakikatı beyan ediyor ki; şübheler ve **vehimlerin** zihne gelmesi ihtimali kalmaz." (Ko: 78)

102. Vehimlerine

103. "Demek akılları **vehimlerine** esir olanlar, bu gibi gülünç şeyleri doğururlar." (İ: 76)

104. Vehimlerini

105. "Binaenaleyh bütün mesalihin, fevaidin ve menafiin mercii olan ve kâinata hayat veren bir nizam; elbette ve elbette bir nâzımın vücuduna delalet ettiği gibi, o nâzımın kasd u hikmetine delalet etmekle, kör tesadüfün **vehimlerini** nefyeder." (İ: 86)

106. Beşinci ve Altıncı İşaretler, ıslah-ı âlemin bizzât Hazret-i Mehdi'nin zuhuruna vâbeste olduğuna kanaat eden zümreden, bu zât-ı âlişanın dahi bu emirde muktedir olmasında şübhe duyanların, bu **vehimlerini** bertaraf edecek, itimadlarını temin edecek, gayet kuvvetli güneş gibi bir hakikat." (B: 110)

107. "Eski zamanını düşünüp, şimdi dahi siyasetle ve ahval-i âlemlerle münasebetdar olduğunu tevehhüm edenlerin, asılsız **vehimlerini** kat'î reddedecek şu halidir ki; onüç sene evvel, günde belki dokuz gazete okurken, dokuz senedir biz şehadet ediyoruz ki, bir tek gazeteyi bile ne okudu ve ne de okutturdu, ne istedi ve ne de arzu ettirdi." (B: 301)

108. Vehimlerinin

109. "Bundan da anlaşılıyor ki, bu muameleler Halk Partisi hesabına yapılmakta devam edilen keyfî işlerdir ve Halk Partililerin "Saltanat Demokratlarda ise, hüküm ve icraat ve iktidar bizdedir" diye olan iddia ve **vehimlerinin** bir nümunesidir." (Em: 23)

110. Vehimlerle

111. "İşte bu tevehhüm-ü bâtıldan dolayı der ki: Meselâ sineğin ne kıymeti var ki, bir Sâni'-i Hakîm tarafından ona bu kadar mühim masraflar yapılsın gibi **vehimlerle**; tâ o miskin sofestaî oluncaya kadar gider." (BMs: 212)

112. Vehimli

113. "İkinci **vehimli** sual: Ehl-i dünya diyorlar ki: Sana nasıl emniyet edeceğiz ki, sen dünyamıza karışmayacaksın?" (M: 68)

114. "Üçüncü **vehimli** sual: Ehl-i dünya diyorlar ki: Sen bizi sever misin?" (M: 68)

115. "Çünkü bu **vehimli** haller ve hevalı vaziyetler, hevam ve arılara benzerler." (BMs: 191)

116. "Bu kararname namındaki asılsız ve **vehimli** ithamnameye karşı, ondokuz sahifeden ibaret itiraznamemi ve yirmidokuz sahifeden ibaret son müdafaatımı ibraz ediyorum." (T: 250)

117. Vehm

118. "**vehm** de teselli vermez, sen de rahat etmezsin..." (S: 721)

119. "Nasıl bir hat, sür'at-i hareketle bir satıh gibi geniş görünürken, hakikat-ı vücudu ince bir hat olduğu gibi; senin de dünyanın hakikatça dar, fakat senin gaflet ve **vehm** ü hayalinle duvarları çok genişlemiş." (L: 137)

120. "Çünkü gaflet, onu kendi kendine mâlik tevehhüm ettirdiği için, **vehm** ü hayalinde nefsi için bir daire-i hâkimiyet teşekkül eder." (BMs: 110)

121. "Nasıl bir hat, sür'at-i hareketiyle bir satıh gibi geniş görünürken, hakikat-ı vücudu ince bir hat olduğu gibi; senin de dünyanın hakikatça dar, fakat senin gaflet ve **vehm** ü hayalinle duvarları çok genişlemiş." (BMs: 309)

122. "Lâkin o kitabet ise; âyine-i **vehm** içinde onların ters yüzüne bakan nazar-ı zâhirî-i ümmî için kolay kolay okunamaz." (BMs: 347)

123. "Sonra da daire-i tecelliyattan **vehm** ile hariç kalmış olan nefis, kendini öyle bir şeyin yerinde farzeder ki, o şeye kaderin bir taalluku ve esma-i İlahiyeden bir ismin tecellisi vardır." (BMs: 362)

124. "Ve aynı vakitte tabaka tabaka tâ bütün mevcudatla birden ve tâ zerrat ve esîr ve ruhaniyat ve maneviyatla; tâ **vehm** ü hayalin ihata edemediği âlemlerle de aynı anda beraberdir." (BMs: 580)

125. Vehme

126. "[**Vehme** maruz, fütura düşen bazı dostlarıma kuvve-i maneviyeyi teyid edecek yedi emarenin delaletiyle, sırf hizmet-i Kur'ana ait bir ikram-ı Rabbanîyi ve bir himayet-i İlahiyeyi beyan etmeye mecburum ki, o zaîf damarlı bir kısım dostlarımı kurtarayım." (M: 338)
127. "Bu şiddet, nefis ve heva ve hiss ve **vehme** bakıyor; ihtiyatlı davranınız." (L: 166)
128. "İhtar: Mü'minlerden de, vesvese cihetiyle bu **vehme** maruz kalanlar vardır, dikkat etmek lâzımdır." (İ: 76)
129. "Amma tabiatın bir mevcud-u haricî olduğunu tevehhüm etmek, bir fırka askerinin, idman ve talim esnasında yaptıkları o muntazam hareketlerini gören bir vahşinin, "Aralarındaki o nizamı idare edip birbiriyle bağlayan ip gibi bir şey mevcuddur" diye vahşice ettiği **vehme** benzer." (İ: 90)
130. "İşte şu vaziyette kalan o adam, âhret gününün nefyine dair vâhi bir **vehme** de rastlasa, hemen kavî bir bürhan gibi telakki edip yapıştır." (BMs: 252)
131. "Hattâ bazan aklında belahet ve kalbinde güneşe karşı bir sevgi bulunan adam, kendi mahbubesi olan güneşe her parladığı şey içinde bu sathî **vehme** ve zâhirî görünüşe istinaden ulaşmak ister." (BMs: 523)
132. "Onlar bu ittihamı kasden mi yaptılar, yoksa bir **vehme** mi kapıldılar?" (Em: 78)
133. "Hattâ bir **vehme** binaen yanımdaki kardeşlerime ifşa ettim." (Em: 226)
134. "Fakat ziyade etmek, nizamı bozduğu ve **vehme** kapı açtığı için daha zararlıdır." (Mu: 52)
135. "Üslûbları dahi perişandır, gibi bir **vehme** zâhib olma." (Mu: 112)
136. "Bu **vehme** ehemmiyet verme." (Mu: 112)
137. "Ve o iki kahramanı gayet korkutan ve vicdanlarını **vehme** esir eden, onların onun kumandanını bilmemek ve intizamına inanmamak olan cahilane itikadsızlıklarıdır." (H: 68)
138. "şu **vehme** kuvvet veriyor." (Mü: 41)

139. Vehmen

140. "Meselâ şu aşiretin herbir ferdi, bir günde attığı balgamı, cerbeze ile **vehmen** tayy-ı mekân ederek birden bir şahısta tahayyül edip başka efradı ona kıyas ederek, o nazar ile baksa.." (Mü: 34)
141. "Halbuki cumhur-u avam, mezhebde imtizac etmiş olan zaruriyatı, nazariyat-ı içtihadıyeden vazıhan temyiz etmediğinden, sehven veya **vehmen** Tahtie'yi filcümle teşmil edebilir." (STİ: 29)
142. "Meselâ: Bir aşiretin herbir ferdi, bir günde attığı balgamı, cerbeze ile **vehmen** tayy-ı mekân ederek birden bir şahısta o muhassalî temsil edip başka efradı ona kıyas ederek, o nazar ile baksa.." (STİ: 75)

143. Vehmetmek

144. "Onu ona **vehmetmek**, muhal ender muhal!.." (S: 704)

145. Vehmettiği

146. "Beşinci Nokta: İnsan şu mevcudatta kendisine düşman ve ecnebi tevehhüm ettiği veya ölümler, yetimler gibi hayatsız, perişan **vehmettiği** şeyleri nur-u iman, ahbab ve kardeş sıfatı ile gösterir ve hayatdar tesbihhan (tesbih eden) şeklinde irae eder." (Ş: 757)

147. Vehmeyledi

148. "Medeniyet müstemir, müstevli **vehmeyledi**." (S: 716)

149. Vehmî

150. "Çünkü o cereyan eden namuslar, şu hükmeden kanunlar; itibarî emirlerdir, **vehmî** düsturlardır, ademî sayılır." (S: 510)
151. "**Vehmî** bir emr, hakikat-ı hariciyeyi yüklenemez." (S: 510)
152. "Ne vakit hakikî veya **vehmî** bir karanlık ile bir hat çekilse, o vakit bilinir." (S: 536)
153. "Öyle ise hakikî nihayet ve hadleri olmadığından, farazî ve **vehmî** bir haddi çizmek lâzım geliyor." (S: 536)
154. "Âyâ görmüyor musun ki, bir adamın cüz'î bir emirden me'yus olması ve **vehmî** bir emelden ümidi" (L: 115)
155. "Amma **vehmî** hastalık kısmı ise; onun en müessir ilâcı, ehemmiyet vermemektir." (L: 217)
156. "Bu **vehmî** hastalık çok devam etse, hakikata inkılab eder." (L: 218)
157. "YİRMİNCİ DEVA: Hastalık iki kısım olup; bir kısmı hakikî, bir kısmı **vehmî** olduğunu; hakikî kısmına Şâfi-i Zülcelal Küre-i Arz eczahane-i kübrasında her derde bir deva istif ettiğini; ve o devalar ise, dertleri istediğinden, onları istimal etmek meşru olduğunu, fakat devanın tesirini Cenab-ı Hak'tan

bilmek lâzım olduğunu; vehmî hastalığa ehemmiyet verilmeyeceği, ehemmiyet verildikçe fazlalaşacağını, ehemmiyet verilmezse hafif geçeceğini güzel bir temsil ile isbat eder." (L: 416)

158. "Eğer bulunsa; o hakikatlı cemal hakikatsız, asılsız, vâhî ve **vehmî** olur." (Ş: 15)
159. Senin dediğin o sârî kanunlar, namuslar; itibarî ve **vehmî** emirlerdir." (İ: 197)
160. "Bu risalede yazılan hakikatler, zıdlarına bir imkân-ı **vehmî** kalmayacak derecede yazılmıştır." (Ms: 50)
161. "(*) İhtar: Bu zamanın cereyanı, benim gibi çoklarını **vehmî** tehlikelere atmıştır." (Ms: 50)
162. "Meselâ: Bir adam Cenab-ı Hakk'ın kudretini anlamak için bir taksimat yapar: "Buradan buraya benim kudretimdedir, bundan o yanı da Onun kudretindedir" diye **vehmî** bir çizgi çizmekle mes'eleyi anlar." (Ms: 67)
163. "Olsa bile **vehmî** olur." (Ms: 92)
164. "Bu gibi hevaî, **vehmî** ve çirkin şeylerin def'iyle uğraşan adam, o vesveselere mağlub olur." (Ms: 96)
165. "Çünkü mümkinatın vücudu, Vâcib'in nurundan bir gölge olduğu cihetle **vehmî** bir mertebededir." (Ms: 137)
166. "**vehmî** veya zâil bir zıll de değildir." (Ms: 138)
167. "Hattâ **vehmî** bir devam ile kendisini aldatmazsa hiçbir lezzet alamaz." (Ms: 184)
168. "Mâlikiyeti **vehmî** olup hakikî değildir." (Ms: 200)
169. "Çünkü maksad, bizzât ve hakikî bir mevsufu gayr-ı hakikî veya aklî bir imkânla veya **vehmî** bir mevsufla tafdil etmektir." (Ms: 235)
170. "Fakat ben kendimi mâlik tevehhüm ettim ki, mâlikimin hududsuz sıfatlarını o **vehmî** mukayese ile bileyim." (BMs: 80)
171. "Evet ben o **vehmî** mukayesem vasıtasıyla kendi mütenahî mevhum sıfatlarımla mâlikimin gayr-ı mütenahî sıfatlarını bir derece fehmettim." (BMs: 80)
172. "Bununla beraber **vehmî** faraziyattan başka şerik için hiç bir mahal, hiç bir mekân ve hiç bir imkân yoktur." (BMs: 92)
173. "Hem de **vehmî** olan nazar-ı zâhirîmiz; âsârı esbabdan gördüğü, bildiği ve onlara bir hâlikiyet tevehhüm ettiği için \$ ile der ki: Bütün o esbab perdesinin fevkinde en güzel bir hâliktir." (BMs: 126)
174. "Âya görmüyor musun ki, bir adamın cüz'î bir emirden me'yus olması ve **vehmî** bir emelden ümidi kesilmesi ve ehemmiyetsiz bir işten inkisar-ı hayale uğraması sebebiyle tatlı hayaller ona acılaşıyor.." (BMs: 316)
175. "Çünkü onlardan murad budur ki; yani bilhakikat ve bizzât olan bir mevsufu, **vehmî** olan mevsuflara; veya esbaba perestiş eden nazar-ı zâhirîce görülen bir mevsufa; veya imkânat-ı akliye cihetiyle olan mevsuf üzerine bir tafdildir." (BMs: 527)
176. "kendi nefsinin ve **vehmî** mâlikiyetini terket ki, bütün mahublarını Mâlik-i Kerim ve Rahîmlerine teslim etmekle selâmet ve saadetlerine zafer bulasın." (BMs: 570)
177. "Sabırlı ol, ehemmiyetsiz ve zararsız olan **vehmî** ve asabî hastalığına ehemmiyet verme." (K: 8)
178. "Acaba bir adamın on hasenesi olsa, bir küçük yanlış nazara alınmadığı halde, böyle yüz bin hasene ve faide sahibi bir eserin **vehmî**, asılsız bir kusur tevehhümüyle medar-ı mes'uliyet olabilir mi?" (Em: 131)
179. "Halbuki imkân-ı **vehmî**, esassız olan ırk-ı taklidden tevellüd ile safsatayı tevlid ettiğinden, delilsiz olarak herbiri bedihiyatta bir "belki", bir "ihtimal", bir "şekk"e yol açar." (Mu: 76)
180. "Bu imkân-ı **vehmî**, galiben muhakemesizlikten, kalbin za'f-ı a'sabından ve aklın sinir hastalığından ve mevzu ve mahmulün adem-i tasavvurundan ileri gelir." (Mu: 76)

181. Vehmîden

182. "Veyahut hakikatta bir emr-i **vehmîden** ibaret olan cazibe-i umumiyenin, Arz ile yıldızları şu boşlukta muntazam tahrik ve tedbirine illet-i müessire olarak telakki ve kabul edebilir misin?" (İ: 90)
183. "Görüyoruz ki, bir adam inkisar-ı hayale uğrasa veya bir emel-i **vehmîden** me'yus olsa veya bir emr-i cüz'îden ümidi kesilse, nasıl dünya ona darlaşır." (Ni: 85)

184. Vehmîdir

185. "Bir kısmı hakikî, bir kısmı **vehmîdir**." (L: 217)

186. **Vehmîlikten**

187. "Esbaba isnad edildiği takdirde, külfet ve garabet **vehmîlikten** çıkar; kat'î ve hakikî bir şekilde tahakkuk eder." (Ms: 92)

188. **Vehmînin**

189. "Bu imkân-ı **vehmînin** ahkâmındandır ki: Bazı vehhamlar diyor: Muhtemeldir, bürhanın gösterdiği gibi olmasın." (Mu: 76)

190. **Vehmîyi**

191. "Öyle ki, bende öyle bir itminan tesbit etmişlerdir ki, onların nakizelerine imkân-ı **vehmîyi** dahi bırakmamışlardır." (BMs: 76)

192. "Dördüncü bela ki, ehl-i zâhiri teşviş eder: İmkân-ı **vehmîyi**, imkân-ı aklî ile iltibas ettikleridir." (Mu: 76)

193. **Vehmi**

194. "Misalin şuna benzer ki: Bir yolcu, güneşin ziyasından gözünü kapıyor, hayaline bakıyor; **vehmi**, bir yıldız böceği gibi kafa fenerinin ışığıyla dehşetli yolunu tenvir etmek istiyor." (S: 54)

195. "**Vehmi**, bir yıldız böceği gibi kafa fenerinin ışığıyla dehşetli yolunu tenvir etmek istiyor." (S: 80)

196. "Peder nazarı ise, zevc nazarına inkılab edemediğinden ve kız nazarı da zevce nazarına kolayca değişmediğinden, efkâr-ı âmmede, Peygamberin mü'minlerin kızlarını alması şu sırta uygun gelmediği için, Kur'an o **vehmi** def' maksadıyla der: "Peygamber rahmet-i İlahiye hesabıyla size şefkat eder, pederane muamele eder ve risalet namına siz onun evlâdı gibisiniz." (M: 29)

197. "Kırktan evvel ne kadar ciddî ve hâlis bir adam olsa da, şöretperestlerin hatırlarına belki dünyanın şan ü şerefi için çalışır **vehmi** gelir." (M: 281)

198. "Heves ve **vehmi** hükmedip, en az ve ehemmiyetsiz" (L: 76)

199. "Bu **vehmi** izale için, birkaç mes'eleyi dinlemek lâzımdır." (İ: 75)

200. "Sırr-ı tevatür ve icmaı tazammun eden hadsiz ihbaratı ve delaili dinlemeyen ve safsata-i nefis ve vesvese-i şeytandan gelen bir **vehmi** kabul eden adamlarla, hakikî ve ciddî iş görülmez." (Ms: 101)

201. "Şâyet yevm-i hesabı nefyeden edna bir **vehmi** bulursa, o vehmi kocaman bir bürhan addeder." (Ms: 126)

202. "Bil ki; her bir mevcudun inşa-yı vücudundaki kemal-i nizam ve mizan şu **vehmi** tardediyor." (BMs: 343)

203. "ve icmaı tazammun eden hadsiz ihbaratı ve delaili dinlemeyen ve safsata-i nefis ve vesvese-i şeytandan gelen bir **vehmi** kabul eden adamlarla, hakikî ve ciddî iş görülmez." (T: 142)

204. "Çünkü biriniz hırsızlığa niyet ettiği vakit millet, vatan maslahatı ve menfaatı hesabına cezaya çarpılmak **vehmi** gelir." (H: 78)

205. **Vehmidir**

206. "Dalalet **vehmidir**; mevdi dehşetlendirir." (S: 717)

207. **Vehmim**

208. "Birden bu âyet-i kerimenin iki harfinde yani \$ harflerinde bir mu'cize gördüm ki, benim **vehmim** yerine yüksek bir lem'a-i i'caz bildim." (Em: 127)

209. **Vehmin**

210. "Hangi **vehmin** haddi var; şu demir gibi, belki elmas gibi oniki muhkem surları delip geçebilsin." (S: 90)

211. "Hangi **vehmin** haddi var ki, böyle hesabsız imzalarla teyid edilen" (S: 235)

212. "Fakat **vehmin** tahakkümüyle ve insanın gafletiyle ve fâni hayatı bâki tevehhüm etmesiyle sabır kuvvetini mazi ve müstakbele dağıtıp hâl-i hazırdaki musibete karşı sabrı kâfi gelmez, şekvaya başlar." (L: 10)

213. "Şu halde kebairi işlemek, imansızlıktan gelmiyor, belki hiss ve hevesin ve **vehmin** galebesiyle akıl ve kalbin mağlubiyetinden ileri gelir." (L: 77)

214. "Bu ise, **vehmin** kabul edemediği bir hurafedir." (Ms: 14)

215. "Binaenaleyh gayr-ı mütenahî şahidlerin tasdikiyle hak ve hakkaniyeti tahakkuk eden bir davaya, hiç bir **vehmin** haddi değildir ki, ona dest-i itirazı uzatabilsin!" (Ms: 22)

216. "Her şeyde illetin ademini tevehhüm eden **vehmin** vâhi hükmünde bir kıymet yok." (Ms: 184)
217. "**Vehmin** ne haddi var ki girebilsin." (Ms: 252)
218. "İşte acaba hangi **vehmin** haddi vardır ki, mu'cizat ve keramat ile tezkiye edilmiş hadsiz şahidlerin şahadetleriyle müeyyed bir davaya red parmağını uzatabilsin." (BMs: 35)
219. "Binaenaleyh ecellerin iki hadd-i muayyen ortasında taayyün etmemesiyle, **vehmin** hakkı yoktur ki, ilm-i Bari'de dahi adem-i taayyününü iddia etsin." (BMs: 177)
220. "Şöyle: Hakaik-i hariciyedeki kanunları kıyas-ı temsilî cihetiyle ve deveran tarîkiyle ve **vehmin** tasarrufuyla şâirane olan maneviyat ve ahvalde yerleştirmektedir." (Mu: 102)
221. "veyahut başka cihetle **vehmin** hücumuna müsaid noktalarda birer müdafî müheyya ederek, baştan aşağıya kadar mukadder suallere cevap hükmünde olan kuyudatıyla mücehhez etmektir." (Mu: 108)
222. "Göreceksin ki: Bütün nizam-ı âlemden eser-i gaflet olarak tevehhüm ettikleri ezeliyet-i madde ve hareket ve şu bütün akılları hayrette bırakan nakş ve san'at-ı bediada tahayyül ettikleri tesadüf-ü amyâ ve bütün hikemin şahadatına rağmen esbab-ı camideden itikad ettikleri tesir-i hakikî ve nefislerine mugalata edip **vehmin** -istimrara istinaden- iğvasıyla tecessüm ve tahayyül olunan tabiat-ı mevhumeyî merci' yapmakla teselli ettikleri; elbette fitratları reddeder." (Mu: 124)
223. "Evet şunun gibi, **vehmin** çok hileleri vardır." (Mu: 126)
224. "Tamam olduktan sonra bir **vehmin** kalırsa söyle..." (Mu: 136)
225. "Eğer tabiata isnad etsen, imtina' ve muhal derecesinde bir suubet ve hiçbir **vehmin** kabul etmeyeceği bir hurafat yoluna gidersen." (Ni: 112)
226. "Hangi **vehmin** haddi var ki böyle hesabsız imzalarla teyid edilen bir iddiaya parmak karıştırırsın?" (Ni: 124)
227. "aklı istintak; solunda vicdanı istişhad; önünde hayır, hedefinde saadet-i dareyn, nokta-i istinadı vahy-i mahzurdur, **Vehmin** ne haddi var, girebilsin!" (H: 136)
228. "Daha **vehmin** vücudunun imkânı kalmaz." (Ko: 79)

229. Vehmine

230. "Dedim: "Senin **vehmine** ilişen ve korkuna dokunan batmak ihtimali, üçyüz altmış bin ihtimalden bir tek ihtimaldir." (M: 415)
231. "Dördüncüsü: Üç mahkeme cem'iyet noktasında bize kat'î beraet verdiği halde, yine eski nakarat gibi gizli cem'iyet **vehmine** bin dereden su toplamak gibi emareler araştırmış." (Ş: 390)
232. "Üstadım ise aynen yüz sene sonra 1338'de Ankara'ya gidip, onlarla uyuşamayıp; onları reddederek, küserek tekrar Van'a gidip, bir dağda inziva ederken 1338 senesini müteakib, Şeyh Said hâdisesinin vukuu münasebetiyle ehl-i siyasetin **vehmine** dokunmuş." (B: 164)

233. Vehmini

234. "Sen yalancı **vehmini**, hezeyancı aklını, aldatıcı nefsin tasdik ediyorsun." (S: 54)
235. "bir cinayet işliyorsun ki; kendi yalancı **vehmini**, hezeyancı aklını, aldatıcı nefsin tasdik edip, hiçbir vechile hulf ve hilafa mecburiyeti olmayan ve hiçbir vecihle hilaf, onun izzetine, haysiyetine yakışmayan ve bütün görünen şeyler ve işler, sıdkına ve hakkaniyetine şahadet eden bir zâtı tekzib ediyorsun!" (S: 80)
236. "Gel **vehmini** ele al, hayal üstüne de bin, şimdi seninle gideriz zulümat-ı ademe." (S: 740)
237. "Meselâ: Nasılki damda bir adamı tehlikeye atmak için, bir dessay adam, o evhamlının nazarında zararlı görünen bir şey'i gösterip, **vehmini** tahrik edip, kova kova tâ damın kenarına gelir, baş aşağı düşürür, boynu kırılır." (M: 415)
238. "Ondan bu asılsız mevhum bir cem'iyet-i siyasiye **vehmini** vermiş." (Ş: 286)
239. "Bu insafsızları aldatan ve hiç münasebeti olmayan bir siyasî cem'iyet **vehmini** veren üç maddedir." (Ş: 370)
240. "Birincisi: Eskiden beri benim talebelerim benim ile kardeş gibi şiddetli alâkadar olmaları, bir cem'iyet **vehmini** vermiş." (Ş: 370)
241. "Hem medar-ı hayrettir ki, bu defa da yine bir cem'iyet **vehmini** tekrar ileri sürüyorlar." (Ş: 379)
242. "Bu ise Sâniin kasd ve hikmetini isbat ve tesadüf **vehmini** ortadan nefy ediyor." (Ms: 252)
243. "Dördüncü Nümune: Yeni Said ihtiyarlığında bütün bütün siyasetten ve dünyadan kendini çekmeğe çalıştığı halde, ehl-i dünyanın bütün bütün kanuna ve insafa ve vicdana hattâ insanlığa muhalif bir

tarzda eşedd-i zulüm ile yirmisekiz sene işkencelerle ezdiklerine ve bir sineğin ısırmasına tahammül etmeyen o bîçare Said'in baltalarla başına vurduklarına ve ihanetin en şeni'lerini yaptıklarına karşı, emsalsiz bir sabır ve tahammül ona ihsan olunması ve gayet asabî ve sınırlı olduğu gibi, fitraten korkak olmadığı halde "Ecel birdir, tegayyür etmez" hakikatına imanından gelen büyük bir cesaretle beraber en korkak, en miskin bir vaziyette sükût edip sabretmesi; hattâ bir mikdar sonra o işkenceler sonunda ruhuna bir ferah verilmesinin bir hikmeti, kanaat-ı kat'iyemle budur ki: Kur'an-ı Hakîm'in hakaik-i imaniyesini tefsir eden Risale-i Nur'u hiç bir şeye ve şahsî menfaatlerine ve manevî kemalâtlarına âlet yapmamak ve hakikî ihlası kırmamak için ehl-i siyaset Said hakkında "dini siyasete âlet yapmak" **vehmini** verip; tâ Said işkencelerle, hapislerle dini siyasete âlet etmesin diye ehl-i siyasetin zalimane hükümleri altında kader-i İlahî Nur'daki hakikî ihlası kırmamak için Said'e şefkatli tokatlar vurup "Sakın sakın, hakaik-i imaniyenin tefsiri olan Risale-i Nur'u kendi şahsî menfaatlerine ve hattâ manevî kemalâtlarına ve belalardan ve muzır şeylerden kurtulmaklığına âlet yapma." (Em: 75)

244. "Tenbih: İltizam-ı hilaf ve taassub-u bârid ve meyl-üt tefevvuk ve hiss-i tarafdarlık ve **vehmini** bir asla irca' ile kendine özür göstermek, arzusuna muvafık olan zayıf şeyleri kavî görmek ve gayrın tenkisiyle kendi kemalini göstermek ve gayrı tekzib veya tadelil etmekle kendi sıdk ve istikametini ilân etmek gibi sefil ve süflî emirlerin menşei olan hubb-u nefis ile böyle makamlarda mugalata ederek çok bahaneler bulabilir." (Mu: 48)

245. "Bu ise: Sâni'in kasd ve hikmetini isbat ve tesadüf **vehmini** ortadan nefyediyor." (Mu: 121)

246. Vehminin

247. "Zira nihayet derecede âdil, merhametkâr, raiyet-perver, muktedir, intizam-perver, müşfik bir melikin memleketi, hem bu derece göz önünde âsâr-ı terakkiyat ve kemalât gösteren bir memleket, senin **vehminin** gösterdiği surette olamaz." (S: 17)

248. "Binaenaleyh bu mevcudat, hak üzere sadık kelimeleri ve şu kâinat sıdk ile onun nâtık âyetleri olan bir zâtın ferman-ı hâdisini tasdik etmeyip, **vehminin** hezeyanlarına, nefsinin hamakatlarına ve şeytanının ebâtılına itimad edip hak yoldan sapanın halinden \$ deriz." (BMs: 71)

249. Vehminiz

250. "Haydi **vehminiz** gibi ben o hırsız gibi oldum." (Ş: 456)

251. Vehminizde

252. "İşte sizin nazarınızda ve **vehminizde** beni o adam gibi telakki etmişsiniz ki, beni bu tarzda cezaya ve mahkûmiyete çarptınız." (Ş: 457)

253. Vehminizdir

254. "Evet, yok belki ihtimal veren **vehminizdir**." (Mu: 77)

255. Vehminizi

256. "Sizin adalet namı altındaki cezalarınız, yalnız **vehminizi** müteessir eder." (H: 78)

257. Vehmiyat

258. "Mantıkta mukarrerdir, mahsusattaki **vehmiyat** bedihiyattandır." (Mu: 76)

259. Vehmiye

260. "İşte böyle gayet kat'î ve şuhudî mesailde teşkikat-ı **vehmiye** yapmak, akılsızlıktır." (S: 587)

261. "Bir ateşin sür'atle tedvirinden hasıl olan daire-i **vehmiye** gibi, her şeyin tarih-i hayatını bildiren ve kadere medar olan ve mukadderat-ı eşya denilen şu ikinci suret, makuledir." (Ms: 34)

262. "Bu ise deveran sırrıyla mağlata-i **vehmiye** üzerine müesses bir letafet-i beyaniyedir." (Mu: 78)

263. "Şöyle: Deveran ile tabir olunan vücudda ve ademde iki şeyin mukarenetiyle biri ötekisine illet ve me'haz ve menşe' zannolunması olan itikad-ı örfî üzerine müesses olan mağlata-i **vehmiye** üstüne mebni olan kuvve-i hayalden neş'et eden sihr-i beyanıyla sehhar gibi cemadatı hayatlandırır, birbiriyle söyler." (Mu: 89)

264. Vehmiyedir

265. "Mâlikiyeti, **vehmiyedir**." (S: 539)

266. "Diğeri: Makuledir ki, bir şeyin yaşadığı bir ömürde mürur-u zamanla değiştirdiği muhtelif maddî suretlerin içtimandan tasavvur edilen bir suret-i **vehmiyedir**." (Ms: 34)

267. "Mahiyeti harfiyedir, vücudu tebeîdir, mâlikiyeti **vehmiyedir**, hakikatı faraziyedir." (BMs: 402)

268. Vehmiyle

269. "İkinci hakikat: Emniyeti ihlâl **vehmiyle** bize ihanet etmek ve teveccüh-ü âmmeyi kırmak kasdıyla tahkirkârane aldanmış mahdud adamların bed muamelelerine mukabil, hadsiz ehl-i hakikatın ve nesl-i âtinin takdirkârane alkışlamaları var, diye ihtar edildi." (L: 261)
270. "Aksi takdirde daire-i esbabda iken tabiatıyla, **vehmiyle**, hayaliyle daire-i itikada bakan; Mu'tezile olur ki, tesiri esbaba verir." (İ: 20)

271. Vehm-i bâtil

272. "Şu halde herşey birinin olmasında adem-i illeti tevehhüm etmek isteyen **vehm-i bâtil**, örümcek ağından yüz derece daha ehvendir." (BMs: 364)
273. "İşaret: Herbir nev'in bir âdemi ve bir büyük pederi olduğundan silsilelerdeki tenasülden neş'et eden **vehm-i bâtil** o âdemlerde, o evvel pederlerinde tevehhüm olunmaz." (Mu: 123)
274. "Mezbur **vehm-i bâtil** ile muhakeme etmek hata-yı mahzdır." (Mu: 128)

275. Vehm-i mahz

276. "Bu üç mezhebin esası; bâtil bir **vehm-i mahz**, bir hata ve hududdan tecavüzdür." (İ: 75)

277. Vehm-i şeytanî

278. "Meselâ onu namazın fiiline teşvik eden binler esbab ve saikler varken, bir tek **vehm-i şeytanî** yüzünden namazı terkeder." (BMs: 297)

279. Vehm ü hayalin

280. "Ve aynı vakitte tabaka tabaka tâ bütün mevcudatla birden ve tâ zerrat ve esîr ve ruhaniyat ve maneviyatla; tâ **vehm ü hayalin** ihata edemediği âlemlerle de aynı anda beraberdir." (BMs: 580)

281. Vehm ü hayalinde

282. "Çünkü gaflet, onu kendi kendine mâlik tevehhüm ettirdiği için, **vehm ü hayalinde** nefsi için bir daire-i hâkimiyet teşekkül eder." (BMs: 110)

283. Vehm ü hayalinle

284. "Nasıl bir hat, sür'at-i hareketle bir satıh gibi geniş görünürken, hakikat-ı vücudu ince bir hat olduğu gibi; senin de dünyanın hakikatça dar, fakat senin gaflet ve **vehm ü hayalinle** duvarları çok genişlemiş." (L: 137)
285. "Nasıl bir hat, sür'at-i hareketiyle bir satıh gibi geniş görünürken, hakikat-ı vücudu ince bir hat olduğu gibi; senin de dünyanın hakikatça dar, fakat senin gaflet ve **vehm ü hayalinle** duvarları çok genişlemiş." (BMs: 309)

286. Vehme mi

287. "Onlar bu ittihamı kasden mi yaptılar, yoksa bir **vehme mi** kapıldılar?" (Em: 78)

288. Vehmin tahakkümüyle

289. "Fakat **vehmin tahakkümüyle** ve insanın gafletiyle ve fâni hayatı bâki tevehhüm etmesiyle sabır kuvvetini mazi ve müstakbele dağıtıp hâl-i hazırda musibete karşı sabrı kâfi gelmez, şekvaya başlar." (L: 10)

Hasan Akar abinin defterlerinden "vehim" toplaması

1. defter

VEHİM: Belirsiz fikir ve düşünce (Cüzi manaların anlaşılmasına yarayan bir idrak kuvveti.) Bu batından atıl bir sıfatıdır.

S: 562 'Miranın hikmeti o kadar yüksektir ki, fibr-i beşer ulaşamıyor. O kadar derindir ki, ona yetemiyor. O kadar incedir ve latifdir ki, atıl kendi başıyla göremiyor. Fakat bazı işaretlerle, hakikatları bilinmezse de vücutları bildirilebilir?'

Fikir ve aklın sahaları bir derece belli oluyor.
FİKİR = Yüksek + Derin . AKIL = İnce + Latif

S: 567 --- 'Şu ikinci istal ettiğin hakikat o kadar derindir, o kadar yüksektir ki, atıl ona ne ulaşır ne de yansıtır? Burada da Akıl için yüksek ve derin meselesini zikretiyor.

S: 577 --- 'Akıl icbar edecek, aklın ihtiyarını elinden alacak? Demek atıldan ihtiyar meselesi oradan başlıyor. İrade + ihtiyar durumu aklın bir sıfatı mıdır? Ve yine ↓

S: 578 --- 'Aklın ihtiyarı kalırdı. İman ise, aklın ihtiyarlığıdır?'

S: 642 --- 'katman olduğunu atıl görüne gösterir?'

S: 646 --- 'bir sanii Hakimi akla gösterir?'

S: 668 --- 'büyük harflerle kâinat sayfelerinde yazılır olduğu, atıl görüyle de görülecek?'

S: 728 'Şimdi hayali baştan çıkar, akli kopyaya geçir?'

Aklın sıfatları var. Onlardan biri de hayaldir. Bazı sıfatları akla hakim oluyor ve hükümünü icra ediyor?'

m: 7 --- 've senek atıl görüyle?'

m: 62 --- 'Ehli aklın ve zıssunun kârî olmuyundan?'

11.defter

205

م = VEHİM =

Başlaması: 1-12-2008
K.han

Mübhem ve manasız korku. Belirsiz fikir ve düşünce. Cüzi manoların anlaşılmasına yarayan bir idrak KUVVETİ. Olmadığı halde var zannederek. Düşünmeye, vehme dair, vehme aitt. Kuruntular. (Vehim'in duygu aldığı s: 491) no: 58 de

"S: 58" Vehim ve heva tahakkümünden, nefis ve heves esaretinden kurtulup, daimi hapis ve zindandan kurtulmuş ve inandımdı: Bu karma-karışık, kararsız misafirhanelerden başka ve kurb-u şahanede bir diyar-i saadet vardır; bize de ona nazarediz!"

Burada harika sıralama görünüyor.

Vehim ve heva tahakkümünden

Nefis ve heves esaretinden

Daimi hapis ve daimi zindandan kurtulmuş

Karma-karışık, kararsız misafirhanelerden

Bunları bir sırtı dğirultusuna alınırsa:

vehim → nefis → hapis → Karma-karışık → tahakkümünden → esaretinden →
→ zindandan → misafirhanelerden →

Alt alta alınırsa!

vehim → Tahakkümünden

nefis → Esaretinden

hapis → Zindanından

Karma-karışık → Misafirhanelerden

heva → heves → zindanından → Kararsız → Tahakkümünden → esaretinden →
→ zindanından → misafirhanelerden

Alt alta alınırsa!

heva → Tahakkümünden

heves → Esaretinden

zindanından → Misafirhanelerden

İnsanı kararsızlık zindanına atan → heva ve hevesleridir. Heva ve heves insanın zindanıdır.

İnsanı karmakarışık hapileri meydana getirip içeriyi fıkoayan vehim ve nefsidir. Vehim ve nefis insanın hapishanesidir.

5:307 " Kitabı Kebirin ayet-i kübrası

ve o Kur'an-ı Kerimdeki isim-i azamı

ve o şecere-i kainatın sekirdip'i

ve en münevver meyvesi

ve o saray-ı alemin güneşi

ve Alem-i İslamın bedr-i münevveri

ve Rububiyet-i İlahiyenin dellal-ı saltanatı

ve Etilsim-i kainatın keşaf-ı zihikmeti olan Seyyidimiz

Muhammed-ül Emîn (asm),

Bütün Enbiyayı sayesi altına alan Risalet cemahtı

ve bütün Alem-i İslami himayesine olan İslamiyet cennahları/ta

hakikatın tabakatında uçan

ve bütün Enbiya ve Mürselini,

bütün Evliya ve Sıddikini

ve bütün Asfiya ve Muhakkikini arlasına alıp bütün kuvvetiyle

Şahdaniyeti gösterip,

Arş-ı Ehadiyete yol açıp gösterdip'i

Kitab-ı Kebirin ayet-i kübrası

şecere-i kainatın sekirdip'i

Saray-ı alemin güneşi

Rububiyet-i İlahiyenin dellal-ı saltanatı

bütün Enbiyayı sayesi altına alan Risalet cemahtı

Kur'an-ı Kerimdeki isim-i azamı

en münevver meyvesi

Alem-i İslamın bedr-i münevveri

Etilsim-i kainatın keşaf-ı zihikmeti

Alem-i İslami himayesine olan İslamiyet cennahları/ta

bütün Enbya ve Mürselini,
 bütün Evliya ve Siddikini ve
 bütün Asfiya ve Muhtakikini ortasına alıp bütün kuvvetiyle
 vahdaniyeti gösterip, Arz-ı Ehadidete yol açıp gösterdiği
 iman-ı Billah ve İbat ettiği Lahdaniyet-i İlahiyyeyi
 hiç Vehim ve Şüphenin haddi var mı ki,
 kopatabilsin ve perde olabilsin.

3- **S:491** "hatta vehim ve hayal ve sır gibi duygular"
 vehim & hayal & sır duygularınıs!

4- **S:511** "Hakikatsız bir vehim;"
 Hakikatlı vehimde var.

5- **S:525** "Hiçbir vehim ve vesvesenin hakkı var mıdır ki,"
 Vehim dahildeki. Vesvese harisdeki karşılığı.

6- **M:333** "Hem insanda madem nefis, heva ve vehim ve şeytan hükme-
 diyorlar, çok vakit imanını rencide etmek için gıptekinden istifade
 ederek çok hileleri ederler, şüphe ve vesveselerle iman nurunu kopartır"
 Demek nefis & heva & vehim & şeytan 4 de farklı.

7- **M:377** "Akil ile beraber Vehim ve hayal, hatta nefis ve heva taslime
 mecbur olduğu gibi,"
 Akil & vehim & hayal & nefis & heva 5 de farklı.

8- **L:166** "Fakat nefis ve heva ve hiss ve vehim bazan aldatıyorlar"
 Demek nefis & heva & hiss & Vehim 4 de farklı.

9- **Ş:682** "Kanaatima hiç bir şük ve şüphe ve vehim ve vesvese kalmadı"
 Burada da Şük & Şüphe & Vehim & Vesvese 4 de farklı.

10- **İme:138** "İnsanın vehim, farz, hayal duygularını varıncaya kadar"

vehim & farz & hayal duyguları hep farklı.

Bmes: 275 "İnsanın bütün hisseleri, hatta vehim ve farz ve hayali dahi, en nihayetle hatta ittifaq ve ona ittifaq etmektedir"

vehim & farz ve hayali hatta ittifaq edebiliyorlar. Hatta çalabiliyorlar.

Mu: 63 "Zira çok şeylerin asıl vücudu yekîn iten, vehim onda tasarruf ederek ta' imkândan imtina' derecesine çıkarıyor"

Vehim var yok eden, yoku var eden duygudur. Adeta Allahınccı var edip yok eden sıfatlarının cem olduğu şey vehimdir. Vehim de var ediyor ve yok ediyor.

STi: 16 "Zira vehim, ebediyete ihtimal verdikinden müphemde nefsi kandırır" (m: 456p2)

İhtimali üreten vehimdir. Yoku var, varı da yok yapabiliyor. Her hisse müdahale edebiliyor. Yani her hissin ifrata tefrit & vasat mer- besinde fesir edebiliyor.

Bmes: 274 "mümkünatın birrât harici-i hakiki" bir vücudları olma- dığı gibi, sırf bir vehimden dahi ibaret değildir"

Burada ya ak, ya kara mükemmelliye'tsilipi getiriyor. Ortası da vardır. Bu kainat vacib değil

Bu kainat vehimden ibaret değil.

Bu kainat mümkündür. Yani berraktır. Ortasıdır.

Nevki esmanın ifrat mertebesi → vacibtir.

esmanın ^{vasat} mertebesi → mahluk, mümkündür.

Ondandirki her hissin, her duygunun vasatı bu kainata uygun olanıdır, ve kainatın birdeki karşılık mertebesidir.

Eğer biz, birdeki hislerin ve duyguların vasat mertebesiyle hareket etsek kainatın hakikatına muhalef oluruz. Kainatla bütünleşiriz.

Fitratımızı kainatın fitratına mütabik getiririz. Eğer hissin ifrat

la hareket edersen, kainata, fitrata muhalefet edersenki, ne sen ne de kainatta yerini bulamazsın. O hissin ifrat ucu başa Allah'tır.

İfta bazı fırka-ı dalalet bu ifrat-ı hisseten çıkmış. Haşa kendilerini haşa Şacib-ül vücuda benzetmişler. Terakki ede ede insan haşa haşa haşa tanrılaşır demişler. Demelerinin sebebi; bakmışlar bu hissini, bu duygunun sonsuz ifrat ucunda Allah görüyor. Her gördüğüne elinin uzanacağını zannederek, insanın gayat-ül gayası haşa Şacib-ül vücuda benzetektir demişler. Şehim duygusunun hisleri ve duygulara müdahalesinden doğmuş. Şehim farsarruf ediyor. Tabii terakki ede ede insana -sanaatkara- benzemez. Benzece apaca benzer. Terakki edebilse ancak apaca varır. Bu korkunç şartlara düşüren Şehimdir. Kontrol alınmazsa şehim çok şeyler üretir. Şehim duyguların ve hissini ifrat ve tefrit lanetlerini açar.

15 İs:162 " Fakat her kim nefsinin emri altında mümkün'ü nazara âle-rak bakarsa, süphesiz vehimler onu havalandırır, dalaletin batallığına atar"

Nefsi de tahrik eden, uyandıran sebepler de; nefsinin emrine girerse b) mümkünatı sabit ölü alır, esas alır da bakarsa mümkünat tahrik oluyor, uyanıyor, devreye giriyor. Eğer şeriatı ölü alırsa b) mümkünatı mahkum değil, esas değil diye Esma can-binden, Allahın marazıyla mümkünata bakarsan ŞEHİM uyanmaz, devreye girmez, itaat yapamaz.

16 Mas:82 " Ve o uzun mesafede hücum eden vesveselere, vehimlere, şeytana mağlub olup caddeden sıkmamak için, pek çok burhanlar, alametler, nişanlar lazımdır ki yolu şaşırmasınlar"

Antika bir yer.

Şeytanla vesveseyle vehimden zibriatlığına göre Şehimde harisin mali. Her vehimler musallat olurlar, başına uçuşurlar, kendisine vehimler

tasallut etmezler, ... dolayısı vehimlere maruz kalır... vehimlere meydan verildi... varid olan vehimleri defetmektedirki, ... zihne gelen vehimleri defediyor, ... konan vehimleri süpürür, ... gibi tabirlerde anlaşılyor ki vehimin kaynağı hariç... Bu harim mutlaka dahilinde karşılığı var...

Hem burada sıralama görünüyor.

"vesveselere, vehimlere, şeytanlara mağlub olup pek çok"
 burhanlar, alametler, nişanlar lazımdır ki

Golu göstermelerdir

Vesvesenin caresi → burhanlar } dir
 Vehimlerin caresi → alametler }
 Şeytanların caresi → nişanlar }

Vehimin karşısına alametleri koy yok olur.

Vesvesenin karşısına burhanları koy yok olur.

Şeytanların karşısına nişanları koy yok olur.

17 **Bnes:191** "Çünkü bu vehimli haller ve hevâli variyetler, hevâm ve arılara benzerler"

bu vehimli haller → hevâm } benzerler
 hevâli variyetler → arılara }

hevâmî kışın girilip yazın meydana çıkan, insan ve hayvanın vücudundan beslenerek yaşayan, insana zararı doğuran (parazit yaşayan) küçük canlılar. Böcekler. Haşereler. Pire. Tahta kurusu. Bit. Örümcek. Yılan gibi...

Demek dünyadaki o parazit ve böcekler+Haşereler+Pire+Bit+Tahta kurusu+Örümcek+Yılan gibi hayvanların insandaki karşılıkları **VEHİMLER** dir.

Bu mahluklar nasilki vücudumuzun sıhatli ahengini bozdukları gibi,

sehimde manevi halet-i ruhiyemizi bozuyorlar.

18- **L:137** " , fakat senin gaflet ve vehm ü hayalinde duvarları çok genişlemiş "

Sehim var yok. } duygulardandır. Burada da yoktu var etti.
Yoktu var eden } Gafletinde vücud-u harici var. O da kavranlık gibi... dumanı tutmamak gibi... gaflet ve vehm-ü hayalinde diyor Gaflet kabirinin izini doldurmak lazım. Gaflet ve halet manevî deşil. Şüpheli örtün... örtün o kuyunu göre vücud-u harici vardır.

19- **Bmes:110** " Güntü gaflet, onu kendi kendine mülk tevehhüm ettirdiği için, "

Demek vücud-u harici vardı tevehhüm ettiriyor. Ettirdiğine göre var... bir vücudu var.

20- **L:166** " Bu şiddet, nefis ve heva ve hiss ve vehme bakiyor; "

4 de başka başka. Aynı deşiller. Nefs 1 Heva 2 Hiss 3 Vehm 4

21- **Ez:78** " , yolsa bir vehme mi kapıldılar "

Buradada sehmin vücud-u haricisi olduğunu. Kapılabilmesi için varılması lazım.

22- **Mu:52** " Fakat ziyade etmek, nizamı bozduğu ve vehme kapı açtığı için daha zararlıdır "

Burada bir noktayı nerarla herşeyin ifratı vehmi doğuruyor. Yaya her hissin ifrat ve te firiti vehmi ortaya çıkarıyor. Hem ruhun halet-i ruhiyesini bozana sehmin diyor. Demek sehmin zemin ifrat ve te firiti. Geni burada ifrat diyor. Diyor ama ifratı olanın te firiti de vardır.

23- **H.Ş:68** " ve vicdanlarını vehme esir eden "

Burada sehmin vicdanın ziddi olarak görünüyor. Zaten itisi de aynı yer olan kalb'te...

24. S:510 "Çünkü o cereyan eden namuslar, şu hükmeden kanunlar; itibarı emirlerdir, vehmî düsturlardır, ademî sayılır."

vehmin itibari emir cinsinden olduğu... ademî sayılır.

Hem: o cereyan eden namuslar → itibarı emirlerdir. } ademî sayılır
 şu hükmeden kanunlar → vehmî düsturlardır. }

vehim kanunlar gibi hükmeder insana.

25. Mü:34 "Bir günde altıyı balgama, carbere ile vehmen tayy-ı mekan ederek birden bir şahısta tahayyül edip başka efradı ona kıyas ederek, o nazarı ile baksa."

vehim var yok. Yoktu var ettiği gibi... tayy-ı mekan da edebiliyor.

Kıyas eder, nisbet eder, çeşit çeşit şeyleri nisbet ederek üretiyor.

26. S:510 "Vehmî bir emir, halikat-ı hariciyyi yüklenmez"

Şu gördüğümüz eşya halikat-ı hariciyedir. Bu eşya halikattır. Ama halikatin en kasif tarafı...

Burada da vehmî bir emir olduğunu. Haliki vücudlar yok. Yani ademî emirdir, itibari emirdir, vücud-u haricisi yoktur. Vehmin itibari ve ademî vücudu var. Halikat-ı hariciye değil. Yani vücud-u haricisi yok. Vehmin vehmî vücudu var.

27. L:217 "Amma vehmî hastalık kısmı ise; onun en muessir ilacı, ehem niyet vermeme'dir"

vehim emri itibari olduğu, vücud-u haricisi olmadığından vücud-u harici gennedilmiş. Eğer itibari emre ehem niyet verilirse vücud-u hariciye döner. Vehmî şey vücud-u haricisi olur.

28. Bmes:316 "Bir adamın cüz'î bir emirden me'yus olması ve vehmî bir emelden ümidi kesilmesi"

vehim aynı emele benziyor. Masalli emel ve arzular vücud-u harisi-
si yok. Hâsirin ifeat mertebesidir. Vehimde böyle...

"Mu:76" imkân-ı vehmiyi, imkân-ı akli ile ittibas ettikleri dir.
Halbuki imkân-ı vehmi, esassız olan irk-ı faklidden tevellüd ile
safsatayı tevlid ettiğinden, delilsiz olarak herbiri bedihiyatta bir
"belki", bir "ihtimal", bir "şekk" e yol açar. Bu imkân-ı vehmi,
galiben muhakemesizlikten, kalbin za'f-ı o'sabından ve aklın sınır
hastalığından ve mevzu ve mahmülün adem-i tasavvurundan iferi
gelir. Halbuki imkân-ı akli ise: "...

Bir kere imkân-ı Akli ≠ imkân-ı vehmi ziddidir.

vehmi → çıkış yeri esassız olan irk-ı faklidden tevellüd ile
safsatayı tevlid ediyor.

Demek irk-ı faklidden → vehim → vehimden safsata çıkar.
vehmin delili yoktur. Vehim akli delile dışıdır.

vehim bedihiyata hemen bir kölb çıkar. Derki bu bedihi ol-
duğu halde "belki" — "ihtimal" — "şekk" bu kelimeler ve bu
manvayı ifade eden fiiller hep vehimden tevellüdü ediyor.

zeyd katıptır

mevzu mahmül

karıye (hüküm)

Hep avabo, hiirri, şekk, şüphe, belki gibi hükümsüz ve karıksız kel-
meler vehimden çıkar. Bundanda kışide sözlerinde ve fiillerinde safsata
çıkar. Bedihiyata hemen bir ihtimal yapıştırır.

imkân-ı vehmin kaynağı ⇒ 1) Muhakemesizlikten

2) kalbin za'f-ı o'sabından

3) Aklın sınır hastalığından

4) mevzu ve mahmülü adem-i tasavvurundan

30- Mu: 76 devamında " Bu imkân-ı vehminin vaktimindedir ki, bazı vehhamlar diyor: muhtemeldir, bürhanın gösterdiği gibi olmasın. Zira akıl, her bir şeyi derk edemez. Aklınız da buna ihtimal verir. Evet, yabı, belki ihtimal veren vehminizdir. Aklın şer'î bürhan üzerine gitmek-
tir "

imkân-ı vehim sahibi olanlar derdi, niye akla o kadar güveniyorsunuz. Aklın şer'î bürhan üzerine gitmez. Vehmin garibi bürhanı redetmektedir. ihtimalleri veren, üreten vehminizdir. Vehim bürhanın jüdde olursa, vehmi bürhanlar öldürür. Vehmin önüne bürhanları koymalı.

31- S: 536 " Ale valit hakiki? vevu vehmi? bir karar ile ile bir hat? qabil-se, o valit biliniz "

vehmi? ≠ hakiketine zıddıdır. Vehim vücud-u haricisi olmayıp emir, keşif, şehmetmek, olmayıp var etmek, var zannetme k.

32- Li: 277 " Amma vehmi hastalığe kusmı ise; onun en muessir ilacı, ehemmiyet vermemektir "

Vehmi vücud-u haricisi yok. Onu vücud-u haricîyeye dönüştürme ehemniyet vermemektir. Yani vehme ehemniyet vermesen o vehim dönüyor v. haricî oluyor.

33- Bmes: 316 " Aya görmüyormusunuz, bir adamın cür'i bir emirden me'lyus olması ve vehmi? bir emelden ümidi keşilmesi ve ehemniyetsiz bir işten intisar-ı hayale uyrması sebebiyle fatlı hayaller ona ulaşılıyor.. sirin variyetler onu tarib ediyor.. dünya ona dar geliyor, zindan oluyor "

cür'i bir emirden me'lyus olması

vehmi? bir emelden ümidi keşilmesi

ehemniyetsiz bir işten intisar-ı hayale uyrması

fatlı hayaller ona ulaşıyor

sirin variyetler onu tarib ediyor

dünya ona dar geliyor, zindan oluyor.

cazi bir emelden meyas olması → tatli hayaller ona acilıyor.

vehmi bir ^{emelden} ümidi kesilmesi → sirin vaziyetler onu fazib ediyor.
 ehemliyetiz bir işten inkisar-ı hayale uyrması → dünya ona dar geliyor, zindan oluyor.

emel vehmidir. Şirin vaziyetlerde vehmidir. Bunların neticesi fazibdir.
 vehmi yerinde kullanılmamasından fazib doğar.

meysiyetten → acılar doğar.

inkisar-ı hayallerden → dünya ona dar oluyor, zindan oluyor. Dünya ne zindandır ve ne de dardır. Onun düğüleri dünya ile kopuyor. Kendi kabına geliyor. Hüsusi dünyasında kalıyor. Ne hiçbir burada der oradan gitmek istemiyor. O zaman KENDİ KABINA GEBİMENLERİN MAZİLERİNDE İNKISAR-ı HAYALE UGRAMALARINCA ANDIR. Bunları yeniden hayata korandırmanın yoluda inkisar-ı hayalin ziddidir. Hayallerinin cazi bululması, önü kesiklikten, önünü görmek, hedefsizlikten hedefleri belilemek, gaysizliğinden ölü ve kutsi gayeleri gösterip arzu ve şefkini uyandırmak

Umutmamak lazımdır: Vesvesecilerin bu hale düşmeleri bu yuberride anlatılanlardan da kaynaklanıyor. Diş dünyada bu 3 sebeple kopuyor ve kendi meşorasına dönüyor. Diş dünyadan alabancın kesilmesi nisbetinde şeytan vesvesesiyle orada kurtmaya galsiyor. O zaman vesvesecinin meysiyetini kaldırmalı. Umut tutumlarını etmeli ve uyandırmalı.

Kişinin emellerine karşı ümidini uyandırmalı. Umidli olmalarını çalsmalı. inkisar-ı hayale uyrması için makul hayaller tutmasına ve de hedefler belilemesine yardım etmeli. Hoyal bir kuvvadır, bir bapıdır, bir iptir. Kizi karsıya, hedefe ucunu bağlayamazsa kendine dolar ipi. Kendine ipi dolayan kendinden sıyrılabilir. Karmakarışık olan o yumak ipin taından kistiği ayıklamalı ve ipin ucunu karsıya, yani hedefe, yani ümide, yani gaye ve maksada

yani vehmi bedihiyat yikarabilir. Bmes:343 " her bir mevcudun inşâ-yı vücudundaki kemali nizâm ve mizan şu vehmi "Lâdediyer" zaruriyat karşısında vehmin yapacağı yoktur.

36- S:77 " Dalâlet vehmidir; mevti dehşetlendirir "

Dalâletin vücud-u harici yoktur Çünkü Allah cc) var. Dalâlet vehmidir. Mevti dehşetlendirir ve vehmidir.

Dalâlet sûrada benziyor. m:59 " Adem ... adem-i mutlak zâten yoktur; çünkü bir ilm-i mühit var. Her daire-i ilm-i ilâhînin harici yoktur ki, birşey ona atılsın. Daire-i ilm içinde bulunan adem ise adem-i haricidir ve vücud-u ilâhîye perde olmuş bir ünvandır "

buradaki adem gibidir vehim. ilm-i mühitte adem vücud-u ilme perde olmuş, yani sinema perdesi gibi film orada ortaya çıktığı gibi... hakikat da vehimin üstünde görünüyor. Vehim hakikatın perdesidir. yani hakikatın ortaya çıktığı zemindir.

perdenin de hakiki vücudu yok. LİNNANDIR diyor. Harikte vücudu yok.

buraya vehmi uygularsak.

vehim ise adem-i haricidir ve vücud-u ^{halikata} perde olmuş bir ünvandır.

Adem ve vehim sanki harflerin arabesliği gibi. Arabeslikler yazılar kadar değerlidir.

37- L:10 " Ezelat vehmin tahakkümüyle ve insanın gafletle ve fani hayatı baki tevehhüm etmesiyle sabır kuvvetini masî ve müstakbele deşitip kâfi, haurdaki müşibete karşı sabrı kâfi gelmez, şevaya başlar "

vehim insana tahakküm eder. insanın gücünü deşitme için masî ve müstakbelle uğraşır.

38- [L:77] "..., belki hiss ve hevesin ve vehmin galibesiyle akıl ve kalbin meylubiyetinden iteri geliyor"

hiss & heves & vehim 3 de farklı insana tabiattır edip bloke etmeye çalışıyor.

39- [N:124] "Hangi vehmin haddi varki böyle hesabsız imzalarla teyit edilen bir iddiaya parmak karıştırsın"

Kesintik kazanmış iddialar ve mantıklara vehim karışmıyor. O zaman vehim, isbatsız, mantıksız ve akılsız şeylerin arasındaki arabes-
luklarıdır. Vehim sanrı yolların arabesluklarıdır. Arabesluğu olma-
yan yere sokulamıyor, giremiyor. Yani kendini ifade edemiyor. O zaman vehim; herhissin ifratı & Tefrit & vasat mertebesinin zeminidir. Eger vasatta kalırsan iki tarafında kontrolü sende olur. Eger ifrat veya tefrite kayarsan, 2 tarafı kaybetmişsin demektir ki, bunun adı vehimdir. Boşluğu dolduran yazı gibidir mantık ve isbat. Yollar arasındaki boşluklardır vehim.. Arabesluğun vehim olupuna delilim. 40- [H:135] "Evet şu burhan-ı münevverin altı ciheti de şeffaktır. Üstünde sitte-i i'caz.

İçinde nur-u hidayet,
altında mantık ve delil,
sajında abli istinad;
solunda vicdanı istişhad;
Önünde hayır
hedefinde saadet-i darcın,
naktâ-i istinadı vahy-i mahbidir.

VEHMIN NE HADDİ VAR , GİREBİLSİN !

Balki bir burhan-ı münevverin etrafındaki surlara. İki doldurulmuş. İki doldurulamayanın içinde havabesluğu gibi vehim var. Bu makamda vehim, burhanın ziddidir.

ni'in giremiyor vehim. Güntü başlık yok. Ejer başlık olsa gire-
cek. O zaman başlığın addır vehim... vehim ihtimallerin arabaş-
 lıyudur. Delili: "m:415" Dedim: "Senin vehmine ilizen ve korku-
 na dokunan batmak ihtimali, 360 bin ihtimalden bir tek ihtimaldir"
 vehmine ilizen } bir tek . . . 360 gün dolu. Baş olan şu an.
 korkuna dokunan } ihtimaldir. Onuda TEVEKKÜLE daldur.
vehim dimağın 7 mertebelerinin ara başlığına benziyor.

42- "s:54" "Sen yalancı vehmini, hezeyancı aklını, aldatıcı nefsini tasdik ediyorsun"

yalancı vehmini } tasdik ediyorsun.
 hezeyancı aklını }
 aldatıcı nefsinin }

yalancının karşılığı yoktur. Yalan söyledin. Ni'in yalandır? Güntü realite de karşılığı yok. Yalanda dimağdaki meratiblerin kalması arabaş-
 lıklarına dırıyor.

43- "s:80" "kendi yalancı vehmini, } tasdik edip,
 hezeyancı aklını }
 aldatıcı nefsinin }

hulf ve hilafa mecburiyeti olmayan ve
 hiçbir vecible hilaf, onun rızetine, haysiyetine yatkın olmayan ve
 bütün görünen şeyler ve işler, siddına ve hakkaniyetine şahadet eden bir
 zatı tekriz ediyorsun!"

yalancı vehmini → hulf ve hilafa mecburiyeti olmayan
 hezeyancı aklını → hiçbir vecible hilaf, onun rızetine, haysiyetine yatkın olmayan
 aldatıcı nefsinin → bütün görünen şeyler ve işler, siddına ve hakkaniyetine şahadet eden
 vehim kendisini hulf ve hilafı tekriz ederek ifade ediyor. Hulf ve hilafın
 olmayacağı isbatlanınca vehim ortadan kalkar.

Hulf = Ahdine durmamak, ahdini bozmak, sözde durmamak, Alakz.

Hilaf = Ters, karşı, zıd, Karşı koymak, muhalefet etmek.

Yapması gerekeni yapmıydu. Yani ademî? vücud. Vehmin vücudları.

"Mu: 77" "Evet, yok, belki ihtimal veren vehminizdir. Aklin şe'ni bürhan üzerine gitmektedir"

"Mu: 48" "ve vehmini bir asla irca ile"

İhtimallerin kaynağı vehimdir. Onun öldüründe akli burhanlardır. Vehmin bir aslı yoktur. Anladığınız kadarıyla vehim: Dimagdaki 7 meratibin zemini dir. Arabesluklarda vehim kendini gösterip ifade ediyor.

"Mu: 121" "Bu ise: Sani'in kasd ve hikmetini isbat ve tesadüf vehmini ortadan nefyeder"

vehmin panzehiri kasd ve hikmetle karşısına çıkmak. O zaman vehmin kaynağı olan zemin kasd ve hikmetsiz olan şeyler ve sözlardir. hikmetsiz & kasıtsız (yani kelam realiteyi ifade etmeli, karşılığı olmalı) & burhan & mantıkla vehimler yok olur. O zaman vehmin kaynağı bu şeylerin arabesluklarıdır.

Çok antik olup görülmeyen bu yazıyı ortaya koyan başlıklardır. bu başlıklar olmazsa idi yazı görülmeydi. Olurken başlığı kimse görmüyor. Vehimde isbatın & burhanın & kasdın & hikmetin & mantığın arabesluklarıdır. O zeminde zıddı zıddıdan çıkarıyor.

"Mu: 76" "Mantıkla mukarrerdir, mahsusatları vehmiyat bedihiyatlarıdır"

Görse görünen, külele anlaşılabilir, akille ispatlanabilir olanlardaki vehim mantıksız olduğu bedihiyatlarıdır. "Eğer bu bedaheti inkar ederseniz, size nasihatla bedel tavsiye edeceğim. Zira ulum-u âdiye sizce ölmüş ve saf-safa dahi hayat bulmuş derecesindedir"

Demek bedihiyatla vehmin karşısına gitmeli.

Bedihi ilimle karşısına gitmeli.

Mantığı olan şeyde vehmiyat bedihiyatlarındaki hiçbir esli yoktur. Kale alınmamalı. Bedihiyatla vehim geliyorsa sana, sen ondan emin değilsin. Senin aleminde bedihi olsaydı vehim yetek olurdu. Sen bedihi olduduna lafzen ifade ediyorsun. Bedihiyatı, senin aleminde hislerinde, duygularında karşılık bulmamış. Böyle olan kişinin durumu: onun nazarında Ulum-u Âdiye (bedii ilimler) ölmüş. Bedihi mantiki ilimler ölmüşse onun yerine safsata gelir. Safsata hayat bulmuş oluyor. Demek birisinin varlığı diğerinin yokluğundandır.

Toparlarsak: Safsataların + Vehmin kaynağı ⇒ bedihi ilimlerde şüphe, mantiki burhanları kale almamaktan doğar. Doğrudur dersen kişi, aleminde mal almamış, alemindeki hakikatlarla bağlayamamış...

48. HS: 78 " Sizin adalet namı altındaki cezalarınız yalnız vehminizi müteessir eder" " Cezaya çarpılmak vehmi GELİR"

vehim müteessir olduğuna göre, vehim vardır. Yokluğu fayd ediyor. vehim zehindir. Ya o vardır. Ya bu vardır. Tarladan mahsulat büyüyünce tarla görünmez. Bu gidince O geliyor. O gidince de bu geliyor. "vehminizi müteessir" eder" ettiğine göre bu var.

49. S: 587 " İfte böyle gayet KATI'İ ve ŞUHUDİ meseilde te'dikat-ı vehmiye yapmak, akılsızlıktır"

vehim ≠ aklin zıddıdır. Akılsızlığın adıdır vehim. Vehim olduğu yerde katî ve şuhudî burhanlar yet. Bunların yokluğunun adıdır vehim. Eğer sen tarlayı ekmezsen yaban otları biter. Demek vehmin karşı-sına katî + şuhudî gitmeli. Eğer akli katî + şuhudî kesinlikle meşkul edersen vehim kafasını çıkaramaz. Yaban otları gibi...

50- S:539 "Malikiyeti, vehmiyedir"

Demek vehmin vücud-u harici yoktur. Malikiyeti vehmi seviyededir. vücud-u ihtisai var. Vücud-u haricisi yok. Ki 51- Bmes: 402 "Mahiyet-i harfiyedir, vücudu tebeddir, malikiyeti vehmiyedir, hakikatı faraziyedir" buradada malikiyetin vücud-u haricisizdir.

Tarlayı düşün. Buradan herşey ÇIKABIR. Bu ihtimal olan çıkabilirlerin toplam yetkününe vehim...

O tarladan mısırın çıkması bedhiyedir. Artık tarlayı mısır ile etti. Dikenti tarla olabilişliği yok olmuş oldu. Dikende çıkabilir vehmi, mısırın varolmasıyla o vehim yok oldu. Herşey olabilerin vücudu yok. Yokların toplamıdır vehim. Olabilir, çıkabilirler.... bunlar vehmidir.

vehmini müteessir eden; tarladan çıkabilir olanların çıkmaması için tarlaya esit dökmek tarlanın müteessiridir, yani vehmin müteessiri dir.

52- mu:128 "Marbur vehm-i bakil ile muhaleme etmek hatay-ı mahzudur"

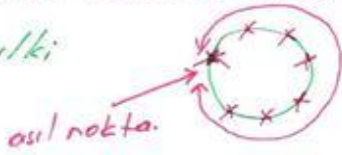
demek vehm-i hakika var. Vehmin müsbet tarafıda var. Vehim jemin- di. Oradan kavunda çıkabilir, kiberde çıkabilir.

53- L:137 "Nasıl bir hat, süratı hareketle bir satıh gibi geniş görünür- ken, hakikatı vücudu ince bir hat olduğu gibi; senin de dünyanın hakikat- ına dar, fakat senin gaflet ve vehm ü hayalinle duvarları çok genişmiş"

Burada vehmi izah ediyor. Benzetmeyi yaptığı şeyin aynı konunu gibi. ince bir hat olanı vehm ü hayali onu satıh gibi geniş görünüyor. Satıh gibi görünen hakikattan ne kadar uzaksa, vehimde o kadar uzaktır. İşte arayı dolduran gene vehimdir. İnce bir hatı, tamam daire gibi gösterip dolduran vehimdir. Hakikatı dar olan duvarı, vehm ü hayalle

düvarla çok genişlemiştir. İyice birbirine mutabil gelen ayırda sonsuz görünmesinde vehimdir, vehmin izahı ve misalidir. Misali vücudu var, vücud-u haricisi yoktur. Buntar hislik değil. Vücudun başka bir mertebesi. Bu manayı teyid sadedinde ss- Ez:78 "Onlar bu ithamı kasden mi yaptılar, yoksa bir vehme mi kapıldılar"

vehim yoktur değil. Kapıldıklarına göre vücudu var. Ama bu vücud vücud-u harici mevinden değil. Vücud-u ilmi vede vücud-u misalidir. nasilki

Suratlı çevirirken kırmızı bir çizgiyi görürsün. Kırmızı halka. Peki böyle bir halka varmı? haricte. — Elcevabi Yoktur.

Niye görünüyor. Galat-ı basardan. Görün yanılmayıta ortaya çıkan yanılma bir vücud çıkıyor. İfte vehim. O tek nokta hakikat. O tek noktadan dönüp o noktaya kadarki hakiki olmayan nisbi vücud ise vehmü vücud oluyor. Böyle görünüyor. Akla ve hisse bu intikal ettirilirse, his ve akıl hakiki zanneder. Bu zaman adıda İSVESEDİR. Karşısına mantık ve burhani çıkarsan hem vesvese hemde vehim yetebilir. İfte araboşlukların adı vehim. Bu araboşluğuna inanırsa kişi onun adıda vesvese oluyor. İsvesenin temelinde vehmin yatması budur. Vehim derki burada ince kırmızı bir daire var. Onu akla aktarır. Akıl onun karşısına mantık ve burhani çıkarmazsa onun dimajidati ismi İsvesedir. İsvese ile vehim arasındaki bağlantı böyle... İsvesenin alt yapısı, kullandığı malzeme, yorum yaptığı şey işte bu kırmızı ince bir hat olan vehim malzemesi...

ss- L:10 "Fakat vehmin tahakkümüyle ve insanın gafletıyla ve

fani hayatı bâki tavekkül etmesiyle sabır kuvvetini saja sola dâğıtıp hali-i harudaki müsibete karşı sabrı kâfi

gelmez, şekvaya başlar"

Burada da mevcut aynı tanın.

vehmin tahakkümüyle → fâni hayatı bâki tevehhüm etmesiyle } hazır za-
insanın gafletiyile → sabir kuvvetini şajâsela dâğıtıp } mandaki
karşı } müşibete
karşı }

sabri kafi gelmez,

şekvaya başlar.

Tomamlarsam:

vehmin tahakkümüyle → fâni hayatı bâki tevehhüm etmesiyle → sabri ^{kafi} gelmez
insanın gafletiyile → sabir kuvvetini şajâsela dâğıtıp → şekvaya başlar.

fâni hayatı nasıl bâki tevehhüm ediyor. Önceki misaldaki ince bir nokta hatırlanması halinde görülmesiyle... Burada vehim yapıyor.

veya birbirine mutabik gelen ayırda nasıl olmadır halde sonsuz derinlik görünüyor? Hâlik değil. Ama varlık da değil. Bu birer alem-i misalin vücudunda isbat ediyor. A. misal alem-i şehadet-îbi vücudların birbirine karşı nisbi veya hakiki münasabâtlerinden doğan boşlukta alem-i misal aralanıyor. ince bir nokta, geniş halke görünmesi alem-i misalin aralanmasındandır. O ki yok niye görünüyor? O ki görünüyor niye yok? izah et bakalım! var. Ama bu alemdeki hakikat cisimden değil. Demek bütün âlemler bu âlemin içinde. Bütün âlemlerin hakikatını karıştırıp karmak edersen alem-i şehadet çıkar. Misal: Cennet ve Cehennem bu âlemin ayrışmasıyla ortaya çıkacaktır. Levh-i misali bu âlemden alınan misallerle vücudu ortaya çıktı. O zaman alem-i gaybin bütün âlemleri - zıddı - karşıtılmış, bir âlem haline getirilmiş âlem-i şehadet olmuş. (BU GÖK MÜTHİŞ TESPİTİK).

Kıyamette zıtlar birbirinden ayrılacak ve ayrışacaklar...

O zaman bu alem-i şehadet şecere-i hilkatin getirdiğidir. Hem
alem-i şehadetteki insan nasilki şecere-i hilkatin getirdiği, hü-
lasasıdır. Bu insanın yaşadığı alemde şecere-i hilkatin getirdiği,
hülasası olması hitmet ve hakikatları zaruridir. Nasilki ağacın bütün
hülasası olan meyvesidir. Ağacın aslı olan getirdette hülasa olan ze-
mindedir. Bunu çok güzel naz eden S:531 de... ve 532. de
 su- S:532 "Modem alem-i beka, şu alem-i faniden yapılacaktır."

vehim bir başka ifade ile; eşyanın birbirine karşı münasebetinden doğan
nisbi hakikatların süretlenmesidir. Eşyanın birbirine karşı zaman, ya
mekan, ya şeklen mülayese ile ortaya çıkan şekil, ses, manaların
adidir vehim. Vehmin temelinde de hayal var. Ki bu hayal a. mi-
salin bizdeki nüminesi... nisbi misaller, nisbi sesler, nisbi manalar,
nisbi mekânların yelun toplarının adı vehim.

Nasil ışık tanesinde (fotonda) 7 tane renk gibi. Bunu kristal orta.
 ya şekerdişi gibi; bu alemde de 7 alem gizli... kristal misalinde
 imanin onu ortaya çıkarıyor, fark ediyor.

su- mush:38 "Telâhuktan neşet eden tenevvür-ü efkâr ile toprağı benzeyen
 evham ve hayalat, hakek-i islamiyenin omuru üzerinden hafifleşmiştir"

evham ve hayalat toprağı benziyor. Çünkü muayyenliği yok. Orada herşey
 biter. Tattıda biter, acı da biter.

= HULASA =

- vehim tahakümünden — heva → tahakümünden
nefis esaretinden — heves → esaretinden.
Yani: vehim ve heva → Tahakümünden
nefis ve heves → Esaretinden (1)
- Vehim ve nefis insanın hapisanesidir.
Heva ve heves insanın zindanıdır. (1)
- (asm) efendimiz: bütün Enbiyayı sayesi altına alan Risaket cenahı,
bütün alem-i islami himayesine alan İslamiyet cenahlarıyla hakikatın ta-
bakatında uçar.
Demek → Risaketiyle → bün Enbiyayı sayesi altına alıyor.
Nübüvettiyle → bütün alem-i islami himayesine alıyor. (2)
- vehim & hayal ve sır hisler değil duygular olduğu (3)
- vehimin hakikatte var. Hakikatsız vehim olduğu gibi, hakikatsız
vehimde var. (4)
- Şeytan vesvesesiyle. } insana saldırıyor. Şeytan vesvesesini tahrik ediyor.
Nefis vehimle } Nefis vehimini tahrik ediyor. (5)
- vehim & nefis & heva & şeytan → bunların 4 ü de birbirinden farklı (6)
- Akıl & vehim & hayal & nefis & heva → 5 i de farklı. (7)
- nefis & heva & hissi & vehim → 4 ü de farklı (8)
- Şek & Şüph & vehim & vesvese → 4 ü de farklı (9)
- vehim & farz & hayal duyguları → 3 de farklı (10)
- vehim, farz ve hayali hakta ittifak edebiliyorlar, çalışabiliyorlar beraber (11)
- Allah (cc) varı yok eder, yok da var eder. İnsan da buna vehimle ayınz -
darlık ediyor. Aleminde varı yok eden, yokuda var eden Vehimdir. (12)
- Her hissin ifrat & tefrit mertebelerine iten, tahrik eden vehimdir. (13)
- Esmanın ifrat tecellisi → vacibtir.
Esmanın vasat tecellisi → mümkündür, mahlukattır.
Esmanın tefrit tecellisi → mümentendir.

Ondandeki her hissin ve duygunun vasat mertebesi kainatın, fitratın karşılığıdır.

Eğer insan vasatı yaşarsa fitratı yaşar.

Eğer hissin ve duygunun ifratını yaşamaya kalkarsa; hoş hoş kendini tanıdıştırır. Ifrat-ı hiss kendini vacib zanneder. İşte firka-dalle bu ifrat-ı his ve duygudan çıkıyor. Enaniyetde, gururda, hosedde bütün negatiflik hep bu hissin ifratından kaynaklanıyor.

Batınlar her hissin son mertebesi, çıkış yeri esma olduğuna göre; ve hem gözün gördüğünü elinde uzanacağını zannetmişler. Ve insanın gayet-ül gayesi vacib-ut vücudun benzemektir diye zirvalanmışlar. Bu vehim duygusunun hülere ve duygulara müdahalesiyle ortaya çıkıyor. Tahta terakti ede ede insana benzer gibi... öysa tahta terakti edebilse ki-fitrat mücadele edemiyor - oğuş olur, insan değil.

Nefis ne kadar aşajılık olduğuna anlaması nisbetinde, çok ihvanların verilmesi sayesinde. Karanlığın derecesi nisbetinde nurun zahir olması gibi... vehim hislerin ve duyguların ifrat ve tefrit kanatlarını açıyor. (14)

- Esmanın vasat tecellisi → mümkinat ve onun karşılığı olan fitrat-ı

insaniye... eğer sen mümkinata karşılığı olan fitrat-ı aslıyan olan Allah(cc) canibinden batarsan vehimler gizli olur. Nefsinin emri altından mümkinata batarsan tehimler ortaya çıkar. Tehmi tahrik eden nefsin gözlüğüdür. (15)

- İlvi dahi olsa dengesiz hissiyetlerin ortaya çıkmasının vehmi tahrik ediyor.

vehmin karşısına alametleri koy } yok olurlar. (16)
 Vesvesenin karşısına burhanları koy }
 Şeytanın karşısına nisanları koy }

- vehimli haller → hevama benzer

hevale vasıyetler → arılara benzer

hevamin insandaki karşılığı → vehimlerdir.

hevamin alem-i şehadetleli karşılığı → parazit yaşayan ve insanın sıhatini bozan parazitlerdir; böcekler + haşereler + Pire + Tahta kurusu + Bit + Örümcek + Yılan gibi hayvanlardır. Bunlar dünyada çok lazımdır. İnsanda zarardır. Şehimde hakikatların kanatlarının açılması ve yüksek ufukların varlıklarının görünmesi için lazımdır. Kontrollü olursa müsbet vehimler. Menfi vehimlerde insanın sıhat-i ruhunu bozarlar. (17)

- Goflet cehalet değildir. Varlığı artan, ilmin gizlenmesine vesile olan... gofletinde vücud-u itmisi var. Dümeni tutmamak gibi... goflet artıyorsa vücudu vardır. Alma vücud-u itmisi var. (18)

- vehim & nefis & hayal & sır & şeytan & heva & Akıl & hiss & Şek & Şüph & vesvese & farz & bunlar birbirinden farklı vücudları var. (20)

- İfrat etmek vehmi dopuruyor. İfratı olanlarda tefriti dopuracağı... ifratın ve tefritin vücud-u harisi yok. İtmisi var. Çünkü kainat vasat olan fitratın karşılığıdır. (22)

- videdan vehme zıd olduğu. İlim videdan fitrat ve vasat olduğu (23)

- vehmin itibari emir cinusinden olduğu ve ademî sayılır.

Cereyan eden namuslar itibari emirlerdir. } ademî sayılırlar.
Şu hükmeden kanunlar vehmi düstürlardır }

kanunlar kainata nasılsa, vehimde insana ayledir. (24)

- vehim: varı yok ettiji gibi.

Yoku da var ediyor.

Aynı zamanda da fayy-ı mekan edebiliyor. Kıyas eder, nisbet eder. Kıyas ve nisbet ederek var yok ettiji gibi, yoku da var edebiliyor. Hisslerin birbirine karşı kıyaslanması, nisbet edilmesi, aynı hissini nihayetsiz mertebelerine de nisbet edilmesini hep vehim yapıyor. (23)

- Mahlukat hakikat-i harisidir. Vehmin vehmi vücudu var.

Evet bu mahlukat içinde mahluk değil ama, onların birbirine kıyaslanmasında vehimdir. Farklı farklı mevcudatı bir bütün olarak görüp düşünme-

- 229 -

mene, bütününe parçalanmadan gösteren vehimdir. Sanki farklılıkları bir bütün olarak resmeden vehimdir. Eşyanın birbirine karşı nisbi hakikatlarıdır vehim... (26)

- vehmin vücud-u haricisi olmadığı halde vücud-u harici gibi davranır, senin aleminde vücud-u harici gibi icraat ve muamele yapar. Bu sefer hakikatlar birbirine karışır. Şeytanda fırsat bulup bu karışık ortamda sesvase ettisini atarak yanından malkasırmaya başlar. (27)

- vehim emel ve arzuya benziyor. Hister ifrat mertebesindedir. Emel ve arzuların vücud-u ilimleri var, vücud-u haricisi yoktur. (28)

- imkan-i akli ≠ imkan-i vehmi birbirine ziddiler.

- vehmin kaynağı ⇒
- 1 → muhakemesizlikten
 - 2 → Kalbin za'f-ı asabından
 - 3 → Aklin sinir hastalığından
 - 4 → Mevzu ve mahmülü adem-i tasavvurundan
 - 5 → ink-ı taklidden tevellüd ile

vehim bu 5 kaynaktan çıkınca ortaya: bedihiyata bir külb fakarati, belki, ihtimal, şakk, şüphe gibi hükümsüz ve KARŞILIKSIZ kelimeler ve zentler hep vehimden çıkar. Bedihiyata hemen bir ihtimali yapıştırır.

zeyd, hafızdır.
mevzu mahmul
kasiye (hüküm) (29)

- Aklin ş'ni burhan üzerine gitmektedir.

vehmin geryi burhanı reddetmektedir.

vehim burhanın ziddi olduğuna göre, vehmin karşısına burhanları (30) koymalı.

- vehmin harici vücudu yok. Ona vücudu harici veren ehemniyet vermektedir.

Ehemniyet verersen ona varlık kimliği verlersin. Hister, abilda o pencereden bakar. Histerini ve duygularını vasıattan çıkıp ifrat mertebesine çıkarırsın. (31)

- şirin vasıyetler, emeller vehmidir.

Kendi kabına şebemlerin marifeti inkisar-ı hayale üpromiş olanlardır. Bunları hayallerini makul ve mantık dairesinde canlı tutmalı.

Fikretlerinin ve hislerinin önünü açmalı.

makul ve mantıklı hedefler belirlenmeli.

gayesizlik hakikatını ifade eden atalet ve betaletten kurtulmak için ülvi ve küfsi gayeleri gösterip arzu ve şefkini uyandırmalı. Vehme ve vesveseye düzenlerin durumları buntar...

İpi karmakarışık olmasını görüp karşıya bağlanmalı. Aynı şekilde zihnen, fiziken ve hissen karmakarışık girmiş, ipi başına dolanmış insanın ipini düzeltmeli ve karşıya umide, gayeye, arzulara, emellere, gaye-i hayallere bağlanmalı. Hayallerini hedefe bağlı tutmalı. İnsanı canlı tutan budur! (33)

- vehmin karşısına ehemmiyet vermemek duygusunu çıkarmalı. Maslûki güneş camı vuruyor, cam sanki yokmuş gibi karşıya geçiyor güneş...

Ehemmiyet vermemek, katılmamakta bir duygudur. Bunu uyandırmalı, (34)

- vehmin karşısına bedihiyatı çıkarmalı. (35) zaruriyatın karşısına vehmin yapacağı yoktur.

- Dalelet vehmidir. Çünkü Allah cc) var. Küfürün, daleletin vücud-u haricileri yoktur vehmidirler. Vehimde böyle... vehim ise adem-i haricidir ve vücud-u hakikata perde olmuş bir ünvandır... Adem ve vehim sanki harf-lerin arabesluğu gibi. Arabesluklar yarılar kadar derinlidir. Vehim perdedir hakikat onun üzerinde görüyor (36)

- vehim insanı mazi ve müstakbele itip gücünü yokedip ta tahakküm etsin (37)

- insana his ve heves ve vehim tahakküm ediyorlar. (38)

- vehim; isbatlı, mantıklı ve atılış şeylerin arasındaki arabesluklardır. Vehim harflerin arabesluklarıdır. Arabesluğu olmayan yere satılamıyor, giremiyor. İşi doldurulmayan yeri hava doldurduğu gibi... iş almada vehim. Dış dünyada atmosfer vehimdir. Hakikatların zemini dirler... vehim dimojin 7 mertebesinin arabesluklarıdır. Hava gibide hakikatın zemini ve sinema perdesi

Kendi kabına çekimlerin marifeti inkisar-ı hayale uyarılmış olanlardır. Bunları hayallerini makul ve mantık dairesinde canlı tutmalı.

Fikirlerinin ve hislerinin önünü açmalı.

makul ve mantıklı hedefler belirlenmeli.

gayesizlik hakikatını ifade eden atalet ve betaletten kurtarmak için ülvi ve küsi gayeleri gösterip arzu ve şefkini uyandırmalı. Şehme ve vesveseye düzenlerin durumları buntar...

İpin karmakarışık olmasını görüp karşıya bağlanmalı. Aynen öylede zihnen, fikren ve hissen karmakarışık girmiş, ipi başına dolanmış insanın ipini düzeltmeli ve karşıya umide, gayeye, arzulara, emellere, gaye-i hayallere bağlanmalı. Hayallerini hedefe bağlı tutmalı. İnsanı canlı tutan budur! (33)

- vehmin karşısına ehemmiyet vermemek duygusunu çıkarmalı. klasik güneş cama vuruyor, cam sanki yokmuş gibi karşıya gidiyor güneş...

Ehemmiyet vermemek, kale almamakta bir duygudur. Bunu uyandırmalı, (34)

- vehmin karşısına bedihiyat, çıkarmalı. (35) zaruriyatın karşısına vehmin yapacağı yoktur.

- Dalelet vehmidir. Çünkü Allah cc) var. Küfrün, daleletin vücud-u haricileri yoktur vehmidirler. Şehimde böyle... vehim ise adem-i haricidir ve vücud-u hakikata perde olmuş bir ünvandır... Adem ve vehim sanki hariflerin arabesliğine gibi. Arabeslikler yarılar kadar değerlidir. Vehim perdedir hakikat onun üzerinde görünüyor (36)

- vehim insanı mazi ve müstakbele itip gücünü yokedip fa tahattüm etsin (37)

- insana his ve heves ve vehim tahattüm ediyorlar. (38)

- vehim; isbatsız, mantıksız ve akılsız şeylerin arasındaki arabesliklerdir. Vehim hariflerin arabeslikleridir. Arabesliği olmayan yere sokulamaz, giremiyor. İşi doldurulmayan yeri hava doldurdu gibi... iç alemde vehim. Dış dünyada atmosfer vehimdir. Hakikatların zemini diriler... vehim dimağın 7 mertebesinin arabeslikleridir. Hava gibide hakikatın zemini ve sinema perdesi

Hava sahifesi vehimdir. Hakikatların zuhur yeri ve zemini.

gibidir. (41)

- yalancı vehmini
kazyancı ukulü
aldatıcı nefsi

tasdik ediyorsun.

yalanın dimağdaki yeri; 7 meratibler arasındaki bağıslığın, birbirinden kopmanın adidir. 7 meratibin arabeşluklarıdır. (42)

- ihtimallerin kaynağı vehimdir. Vehmi öldürmek akli burhanlardır. Vehmin bir aslı yoktur. (43)

- vehmi yok eden kasd ve hitmetki karşısına koymaktır. Vehim: ısbatın + burhanın + kasdın + hitmetin + mantığın arabeşluklarıdır. (46)

- vehmin karşısına bedihiyatla çıkmak.

Bedihiyatta da vehim oluyorsa, senin aleminde bedihiyattan olmamış. Lafzen bedihiyattandır diyorsun. Bedihiyattada vehim geliyorsa, senin aleminde bedihi ilimler almış demektir.

Safetanın + vehmin kaynağı ⇒ bedihi ilimlerde şüphe + mantiki burhanları kale almamaktan... Lafzen doğru söylüyorsun değil. Aleminle kainat hakikatlarıyla aynı olmalı, bağlanmalı... alemi kainat alemiyle bağla... (47)

- vehim ≠ akli burhanlar ve mantıklar. Akılsızlığın adidir vehim. Vehmin olduğu yerde katı + şuhidi burhanlar yok demektir. (48)

- vehmin müsbet tarafında var. nisbi hakikatlarda bu zeminden çıkar. (52)

- vehim vücudun başka bir mertebesi. Alımlı bir hat sürat-i hareketle bir satih gibi geniş görünür. Hakikat-ı vücudu ince bir hattı olduğu gibi; vehim o olmayan hat gibidir. Vehim-vücud-u itmisi olup vücud-u haricisi olmayan - akla böyle bir daire vardır diye kandırıyor. Alasul hakikatta böyle bir hat yok. Vehim onu var etti. Akla göz vasıtasıyla inandırdı. Şeytan o anda vesvese silahını hemen gönderiyor. Onu kullanıyor. Demek vesvesenin alt yapısı, zemini vehimdir.

- vehim; eşyanın birbirine karşı münasebetlerinden doğan nisbi hakikatların süretidir. Eşyanın birbirine karşı ya zaman, ya ses, ya mekân, ya manaların adidir vehim.

Nesilki ışık tanesi olan fotonun 7 renk mevcud. Zahirde nur gibi görünür. Kristal onun 7 e ayırd ettirip ifade ediyor. Onun gizliliğini ortaya koydu'yu gibi, bu alemde de 7 alem gizliliğini kristale; misal iman onu ortaya koyuyor. 1- Vakıb-ül'küvve 2- Mecl'ulu 3- Arş-i cozami 4- Levh-i mahfuz 5- Arş 6- Kürsi 7- Levh-i mahv ve isbatı iman ortaya koyuyor. (56)

Bitiş: 25-12-2008 K.han

- "hatta, vehim ve hayal ve sır gibi duygular hüşyar ve müteyakkız bir surette o zikir, o tesbihlerdeki müteaddid manaları kendi zekurlerine göre alır. emer." (s:491)

Burada vehim ve hayalin duygu olduğunu (58)

- evham ve hayalati toprağa benziyor. Hiçbir belirlenmiş yok. Bütün getirdikler orada belirleniyor, kendilerini ifade ediyorlar. Acunında, fatlınında ortaya çıktığı zemin. Adeta fertlilikleri cemedildiği yer... (57)

وَقَهْمٌ [vehim, vehim] arapça - ism-i zahiri - hakikat gibi bil-
diren galat-ı his ve fikir; kuruntu, hayal, tasavvuru batıl, itika-
d-ı mercuh, şek, şüphe, korku, havf.

mantıktā; mazzmunun nakiyzina taalluk eden ilim.

وَقَهْمٌ vehimī (وَهْمِيَّة) vehmiye - kıyası - mehme mensub ve
müteallik hayali, tasavvuri.

وَقَهْمِيَّاتٌ vehmiyyāt vehme mensub ve müteallik olan şeyler,
kuruntular, tasavvurat-ı batıla mantık -mahsus olmayan
şeylerde kuvve-i vâhimenin kıyasen hükmeylediği kızıya

أَوْقَامٌ euham vehmin - cemidir.

تَوَقُّهُمٌ tevakkühüm - lazim - tefâ'ül vehmetmek. vehme
düşmek, kuruntu ile korkmak.

وَهْهَامٌ Vehham - mübalaja, ziyade vehim ve tevakkühüm
eden, kuruntulu.

تَوَهِّمٌ tevhim - müteaddi - tef'il - vehme düşürmek, ilkey,
vehim ve vesvese etmek. Cemî وَاوَهِّمٌ tevhimât

وَاهِيَةٌ vâhiye (kuvve-i) isim - tahayyül, kuvve-i mühây-
yil, kuvve-i muhâyyele, hülya, kuruntu, mahsusata müteallik
maani-i cürriyeyi idrak.

مُتَوَهِّمٌ mütevehhim - fail - tefâ'ül - vehim ve tevakkühüm
eden; şekke ve tereddüde düşen korkak, ödle, ürtek.

إِيْهَامٌ iyham - müteaddi, if'al - vehme düşürmek, vâhiyeye
getirmek.

Eğer vehmi akli istihdam ederse, ona mütehayyile derler.
ve bu kuvvetin hali odurki hafızada yazılan nesneyi müşahade
eden.

Malum olaki vehm şol kuvveti cismaniyedeki mahsusatta müteallik olan maan-i cüziyeyi idrak eder. Bu vehm bir kuvvettirki cem-i kuvay-ı cismaniyye üzerine haki ve onları müstahdim dir. Akli kuvva-, akliyyeyi ıstihdam eyledipi gibi ve bu vehm cümle hayvanatta olur. Tani hayvanatın akli vehmden ibarettir. Hatta koyunda kurdun mehrubün anık öldüğünü yani kendinden kaşılacağını hükmeden bu kuvvettir. Je nefsi-insani kuvveti mezkureye ve hisse müncezib ve mü-sahhar olmuştur. Pes, vehm hisse tabidir.

Zira vehm umur-u akliyede karib ve galittir. Zira akil yedi bin kürekli bir gemi tasarrur edemez. Velakin vehm ondan çoğunu yapar ve ona göre derya dahi yapar. Zira enva-i erkandan biri ilim bir zan ve biri şak ve biri vehmdir. Bunlar birbirinden aşğıdır. Cümlesinin aşğısı vehmdir.

Şehmi; kalbe arız olan na merjub hatıralardır. Ziyadesine ofaat-ı akil derler. Şehm dair o şeq kıyas ve jalat şinastır. Şak kere aklin hüküm ve tedbirine bile münaazira eder. Me-sela: yerde iki karış yoldan şehmsiz emin olarak yürüyüp giden adam 3-4 arın kalınlığındaki duvarın üzerinde yürüyemez. Akil her ne kadar beis yok daşede vehm mani olur. Hukema mahsusatta mevcud olan maanai cüziyeyi idrak eden kuvveti dimağiyye dahi vehm idrak etmişlerdir.

Bu konunu itahiyeye insanlar inkiyad ve itaat ettikleri için din deniyor.

İnsanların saadeti için enab-u Hak canibinden açılmış olduğı bir yol için şariat deniyor.

O emir ve ahkamina imtisal olunduğı için (İslam) deniyor. İnsanlar onun üzerinde İstima ettikleri için millet deniyor.

59 Vehim daha çok korku salar. Taki ruhu çöktürmek için. Muhabetin ifratı zarar vermezken, hafif duygusunun ifratı ruhu bozuyor. Allah'tan elbetteki kork ama korkunun ruhu muhabet olsun. Muhabetsiz hafif, hafifsız muhabet olmamalı.

Vehimler gelmesin diye mücadeleye girme. Gelsin ilâzâz. Gelecek, bakacak meydana çıkana yok deyip cehennem olup gidecek. Gelmelelerinden korkma. İnan korkma gelsin. Firadiye kadar geldi sana yapabildiği? Evradını, erkânını daha dikkatli okumana vesile olmadılar mı?...

16.defter

177

= Vehim: (mülkânın Vehim anlayışı)

- Vehim aklı cüzülâ afeftir. Akla ayak bağıdır.
- Şehret aklın giddidir. Şehretin menşei akl değil vehimdir.
- Akıla → aklın desek
- Vehime de → O aklın kalbidir.
- Vehim aklın hep savaşı durur. Ona benzey ama O değildir.
- Vehim → aklını yakib yakan Fırvana. Akıl ise, canlara cıla gelen Musaya aittir.
- Vehimin gözü pırdelidir. Halikata göremez. Zahirde vehim aklın fevrik etmek çözü kere mümkün değildir. Bunları birbirinden ayırt edebilmek için mihenk kapın almali. O mihenk taşı Kurand ve sünnet-i seniye terdis.
- Vehim ile bile adam delirir.
- Ejzer ölüme yaksa kuvvet bir kıyasla işani delirir. Bunların bestedikleri ganzlardır. Zan ise insani kıyas gözler idlisin ayapının kaymasında kendisinin Hz Âdemden üstün olduğunu vehmetmesinden ve bunu bir kıyas ile kâ-o topraktan ben âlesten - dile getirmesinden ötürü değildir.
- Bulutlu ve karanlık havada kibreyi tayin etmek kıyas isabetli olur. da gökte güneş varken yada kâhnen kârsında iken insani vehme seske edecek kıyaslar işmitir ne?
- Bu vehim kıyaslardan Hz Ali c.a ile vâze-i siddika r. onho arcaın-Jabi vahim hadise ki bu kadar müstâmanın tarın olmasına bu ve yine Hz Ali c.a ile muaviye içinde vakadır.
- Ariflere göre vehim; nefs-i bezeri halikata erismekten alıkayan bir oğunu, bir hilesidir. Vehim menşei deşrudan deşrûya baseten nefsidir. Aletim iser.

- 1- Nefs-i emmare: (Kötülüğü emreden nefis)
- 2- Nefs-i levame: (Kendini kinayan nefis)
- 3- Nefs-i Mülhime: (Kendisine ihtim râti olan nefis)
- 4- Nefs-i mütmâzime: (İhtimâna kavuzmuş nefis)
- 5- Nefs-i radiyye: (Allah'tan razı olan nefis)
- 6- Nefs-i marâdiyye: (Allahın kendisinden razı olduğu nefis)
- 7- Nefs-i Kamile veya Safiyye: (Kamil yada pak nefis)

denilen mertebeleri, veçheleri yada boyutları vardır. Vehim bu mertebelerin her birinde o mertebeye mahsus nice hileleri bulunmakta-

dir. Nefs-i bu yedi mertebesine edvar-ı sebaya da Nefs-i yedi favrri denilmektedir.

Nefs-i emmare mertebesinde zühür eden vehim dışı denüktür. Daha çok başları hattında sū-i zan olarak ortaya çıkar.

Nefs-i levvame mertebesinde zühür eden vehim ise işe denüktür, daha çok beşerin kendinde mevcut olmayan hastetleri ya da kusurları sehmetleriyle ortaya çıkar. (Mesnevi'deki hikayelerin çoğu, vehimle sırf bu ki nefis mertebesindeki marifetlerini çarpıcı bir biçimde dile getiren irşad edici misallerdir).

Kuranda ise beşerin sehminden sakınması gerektiğini; istia: 36 ve fetih: 12. Hucurat: 12. Yunus: 36. Necm: 28

Hadis-i şeriflerde ise; "Bilen kişinin bilgisinden vay başına gelenler!

Bilgisizden bildiğinden vay başına gelenler!

- Yarak olsun bilmeyene,

ya rak olsun bilib de bildiğini tutmoyana.

Ümmetinde bir taife gıreşpi savunmak için devamlı olarak kıyamete kadar cihad edecek ve galib gelecekler" denmektedir. Bu hadisler sehme ve zanna atılmadan gıreşpi savunmalar ile yalana ve bakıla itibar edenler arasındaki farkı, İmrojiz ehli Emseler için yeterince açık bir biçimde ortaya koymaktadırlar.

Bu manada mirae; Ruhun haktır huzuruna ve harkmine kabülüdür. Bütün vehimlerin, şüphelerin, tutuntuların, gıreşpe uymayan hayallerin zehalidir. Ruhunı yakınıdır.

Vehim manası tutuntu.

Vehim şerh sū-i zan üreten sanayisi.

asım " Gerçek, gerçek olanlar "a bilinir "

asım " Gereşpi istemek gırbete düşmek demektir "

Kipi heva ve hevesinden orıncı gönlünde " errahman akl or şistevä " sırrı zühür. Artık bütün görünür şeylerin ve kendi nefsinin yanlızca hayal ve vehimden ibaret olduğu idrak etmeye başlar.

Vehim akli, fikri, müsavire ve idrak gücünü mahfub edebilir.

- Vehim: akm efendimiz buyurmuş ki "Durması Arzül as'ın makamıdır"

106

Şerhin en güçlüsü vehim kuvvetidir.

Vehim vakı, fikri, müsavvire ve idrak gücünü mahfub eden.

Allah u Teâlâ Vehim nur'unu zatına ayna kıldı.

Vehim gelip gelir; hükmü altına alırsa, vakitle işlerini eplenece, çevirir, darmadağın eder.

205

- Vehim düşünce çapraşığı, düşünce bozukluğu olduğunda Kur'anı okuyarak değil, işi olan ilimle düzeler, rayına oturur. Vesevese ise şeytandan olduğundan hem Kur'an hemde işi olan ilimle yok olur.

211

- Vehim ve vesvese sınakları ne zaman geyci hayvandan uzaklaşırsa sana o nispette musallat olurlar.

222

- **Talavvur:** Dimağın hayvaniyet tarafı ki vehimin bulunduğu. Buna "hayvânî akıl" da denir. Ki bunun bizdeki adı vehim. Kuvve-i hayaliye ise; kalbin manalarını resmederi ve dışardanda malzeme toplar. Akıl us yani öz benlik olsaydı yaptığı yanlış düşüncelerinden rahat olurdu. Zamanla başka tarafları birimleri; inkişaf ettikçe aklın yanlışlıkları ortaya çıkıyor. Demek aklı denetleyen, sorgulayan ve insanı yakan şiddetli denen bir birimide var. Vesvese → Korkuya. Korku daimarıda riyaya. Riyada nifaka kapı açar.

224

Vehim akıl ile zeka arasındaki boşluktan çıkar. Ve de Akıl ile irade arasındaki boşluktan çıkar.

Eğer aklın vehmi hükmü altına alabilirse mertebeler sana sonuna kadar buldu demektir. Haşa. Ejir tersi olursa taaddütlere kadar inersin ki neüzübillah...

Vehminde: tefrit - vasat - ifrakı vardır.

Vehim; hadiseleri önceden hissetme, hadiselerin içeriklerini ayırd etme, şuurlu adım atma vesitesi...

- Sıkıldığın zaman, kendini güvensiz hissettiğin zaman, korku ve endişen ortaya çıktığı zaman: başır ve dedi: Benim imanım var, Allahım var, davam var, namazım, kuranım, Risale-i Nur larım var Elhamdulillah ben güvendeyim, ben güvendeyim, ben güvendeyim diye konuş... seşin çıksın.
- Daha önce mutlu iten saldıran sivilerin kimyası beyinde kodlan-
mış. Düşünce ile bugün o kimyayı aktif edebilirsin. Hatta felçli hasta geçmişini tahayyül ve tasavvur ederek vücudunu ayıp'a kal-
dırabileceğini ilim dünyası isbat etmiş... Yani düşünerek ve hayal ederek kârtak yeniden hücre imal edebiliyor.
- Cesede ruhu ayırd edemeyenden psitratist olurmu?
- Ömrünün iğine neler koydun? Şi arkana bakarmısın...?
- İnsanı insan yetiştirir. İnsan-ı kamil olmayan nasıl insan-ı kamil yetiştirebilir.
- Dava adamı: Zilletleri tevhid potasında eriterek kendi Zat'ının Veh-
detine sırtına erişmiş olan, bundan ötürü de bütün aleme tahmanı?
bir merhamet ve müsamaha ile nazar kılan bir zattir.
- Vehim: Var olmayana varmış gibi TAHAYYÜL etme mehtkesidir.
Ariflere göre vehim: Nefsini, beşerin hakikate erişmesine engel olan bir
oyunu, bir hilesidir. Buna göre vehmin menşei? Şepirdan dâşruya beşerin
nefsidir. Bunun için, Sahbet, tefekkür, rahîta, murâkabe ve riyazet ara-
çılıyla tetakete tebdilini.
- Kim ölecekse ona drılıyor: Ölmeden önce ölünür.
- Tasavvufçular Âdemin yememesi gereken oğacın vehim ağacı olduğunu
derler. Dolayısıyla Rablerini unutup kendi bedenlerinin idrakine vararak
kendilerine bir varlık izafe etmeye başlamışlardır.

Vıcdanı vehıme esır eden...

369

Halelet insanı hem başka bir yere taşıyor, hem o alemdeki insana getiriyor, hem o alemlere pencereler açıyor. Halelet aynı zamanda pencere. Halelet senden çıkan. Halelet alemlerin taşıyıp sende görülməsi, tezahür etmesi. Halelet kendini başka bir haletle gösterir.

H.Ş:68 " İste altı yaşına girmeyen bu çocukta o iki kahramandan ziyade cesaret ve hürriyet veren ve çok mertebe onların fevkinde bir emniyet bir korkmamak halehtirai veren; o masumun kalbinde hakikaten bir çekirdeği olan şimendiferin intizamına ve dizgini bir kumandanın elinde bulundyuna ve cereyanı bir intizam altında ve birisi onu kendi hesabıyla gezdirmesine olan itikadı ve itminanı ve imanıdır. Ve o iki kahramanı gayet korkutan ve vıcdanını vehme esır eden, onların onun kumandanını bilmemek ve intizamına inanmamak olan cahilane itikadsızlıklarıdır."

• ziyade cesaret ve

hürriyet veren ve

çok mertebe onların fevkinde bir emniyet ve

korkmamak

} halehtirai veren,

kalbinde hakikaten bir çekirdeği olan şimendiferin

→ intizamına ve

→ dizgini bir kumandanın elinde bulundyuna ve

→ cereyanı bir intizam altında ve

→ birisi onu kendi hesabıyla gezdirmesine olan itikadı ve

→ itminanı ve

→ imanıdır.

Ve o iki kahramanı → gayet korkutan ve

→ vıcdanını vehme esır eden,

• Oların onun kumandanını bilmemek ve

370

• itirazına inanmamak olan

cahilane itikadlarıdır.

• İnsanı rahatsız eden harici ve dahili musibetlerin, dertlerin, sıkıntıların maddi ve manevi hadiselerin sebebi ve kaynağı:

→ gayet korkutan ve

→ vicdanını vehme esir eden

• Olaları kumandanları bilmemek ve } olan cahilane

• itirazına inanmamak } itikadsızlık-

larıdır.

Vehim-evham ders notları

evham = mastardır.

vehim: Fiil-i mazidir. Bir idrak kuvveti.

-1-

Alimler: Vehime vehmiyat-ı hissiye. Evhama akliyat-ı kızıbe dermişler.

Vehmi dopuranlar: → 1 - ocizlik

→ 2 - Kusurdur

→ 3 - Zaafiyettir. (48)

Vehim ve nefis → insanın hapshanesidir

Heva ve heves → insanın gıdonesidir.

Şeytan → vesvesesiyle saldırıyor.

Nefis → Vehimle saldırıyor.

Vehim Allahın (cc) varı yok yoku var eden sıfatının anlaşılmasında vahid-i kiyası varifesi görüyor.

Esmanın → ifrat mertebesi → vacibtir

→ vasat mertebesi → mümkenattır, mahluktur, fitrattır.

→ Tefrit mertebesi → mümteniidir.

Vehmin karşısına → alametleri koy

Vesvesenin karşısına → burhanları koy

Şeytanın karşısına → nişanları koy.

} yok olurlar.

Vehimler insanın sıhat-ı ruhunu bozmaya çalışırlar.

Herşeyin ifratı vehmi dopurur. Nüedon vasattır. Vehimler itibari emirlerdir. Ondan ademî sayılırlar.

Vehmin kaynağı → muhakemesizlikten

→ Kalbin zaaf-ı asabından

→ Aklın sınır hastalığından

→ mevzu ve mahmülü adem-i tasavvurundan

→ ırk-ı taklidden tevellüd ederler. (mhi 76)

mevzu → zeyd hafızdır.

mevzu mahmul

kızıye (hüküm)

- 2 -

Aklın gereği → burhan üzere gitmektir.

Vehmin gereği → Burhanı reddetmektir.

İchme gere → hayallerini makul ve mantık dairesinde canlı tutmalı.

→ Fikirlerinin ve hüslarının önünü açmalı.

→ Makul ve mantıklı hedefler belirlemeli.

→ Gaysizlik hakikatını ifade eden utulet ve betaletten kurtulmak için ulvi ve kütsi gayeler gösterip arzu ve şefkini uyandırmalı.

→ Büyük zatlara ittifaklarına istinad etmek

→ Büyük zatlara itimalarına ittifak etmek

→ Ustalarını kavir sened gibi görmek

→ İpini karşıya; umide, gayeye, hedefe, arzu meşru arzu ve isteklerine, emellere, gaye-i hayallerine bağlamalı.

→ Karşısına bedihiyatı ve zoruriyatı, muhtematı ve musellematı çıkarmalı.

→ Allahın rahmetini bulup

→ Allahın kudretine istinad edip

→ Kemal-ı ferah ve sürürü kazanmak için

1- Emir

2- irade

3- havi

4- ve kuvvetine

→ Sunnet-i seniyyeye uyarınca → şeytanın oyuncu olmalı.

→ Euhamin merkebi olmaktan

→ Korkunç, dehşetli hallerin marzi olmaktan.

→ Dağ gibi ağır yüklerin hammalı, olmaktan kurtulursun.

-3-

Vehime karşı ehemniyet vermeme tarafını geliştir. Zihnine geldiğinde kovmalı. Sol tarafına 3 kere tükürmeli. Yatak odanı besmele ile kapamalı.

Vehim ması ve mustakbele taşınmasına mücadele etmemeli.

Vehim dimoşdaki ara boşluklardır. Yani yarınin aralarındaki boşluklar gibi. Vehim; isbatın, burhanın, kasdın, hikmetin ve mantığın ara boşluklarıdır.

Yesve vehim üzerine kurulmuş.

Zülmet-i euhamin kaynığı → mevcudatı fenay-ı mutlakı mahkum

- mevcudatı kıymetsiz
- " manasız
- " foidsiz
- " abes
- " karmakarışık
- mevcudatı tesadüf oyuncuşi zannetmekten.
- hadsiz karanlıklardan
- hadsiz mufarakatlardan
- hadsiz fıraıklardan beslenir.

euham perdedir. Hem hakikatlerini zemini, hemde örtme manasındadır.

Euham → Karanlık gibi yok eden

- bulanık veya göstermez tıpkı bulut gibi
- Biri şeyleri götürür tıpkı dire gibi
- Biri hakikatları kaybeder tıpkı hırsız gibi.

euham insano → kendini güvensiz hissettirir.

- kendini kararsız hissettirir
- Kendini panik içinde boğmaya çalışır.

Duyularını, hislerini, latifelerini, dimoşını, ahlaki değerlerini ve hassas-
siyet-i ruhunu bütünlük içinde tutan kuvvete → sabır denilir.

Bunları bozanıda vehim, euham kuvveti denir. ^{Sabır içsel aktın} şimontasudur.

Euham ve umitsizliğin kaynığı sıkıntıdır. Sıkıntısında kaynığı günahlardır.

Tefekkür Allah ile irtibatını, canlı tutan boğdur.

- 4-
- euhamı yok etmek için → imanın nuruyla → Tefekkürle
 → İslamiyet suyu ile → Sünnet-i Seniyyeye uymayla
 → Ubudiyet topografisi altında → Ahlakını güzelleştirme
 → E. tekuiniyyeye → işel aleminde Fitrat-ı asliye boşunu canlı tutmayla. Bozulmamayla.

Tefekkür samimi bir imanın ifadesidir. Tefekkür seni maksatsız ve hedefsizlikten seni kurtarır. Hem kendinden sıyrılmanın vesikesidir. Hem ihlasın habercisidir. Tefekkür euhamın panzehiridir.

Euham → Şübhelerin ve dalaletin kaynağı

- ölçsüzlükten
- mantıksızlıktan
- Kaidesizlikten

→ Sünnet-i seniyyeyi yaşayamamaktan çıkar.

Kendini + Hatıratını + fiillerini + Fikirlerini + hislerini + Duygularını, ve latifelerini ölçü birimidir. Hem malzeme deposudur.

Euham; mutlak ve muhit olan hakikatlerin alemimizde neş-u nemo bulunmasının zemini dir.

Euham hayatı donukluktan çıkarıp canlı yaşamının hakikatidir. Kullanılabilsen. Yoksa hayat basit ve anlamsız olurdu. Nihayetsiz alemi koruyup büyütmeden tek aleme sıkıştıran Allah (cc) ne büyüktür.

Mantıklı veya mantıksız şeyleri birbirine bağlayan veya koparandır euham....

Vehim serâ gibi dir. zemindir. Sıcak bölgede soğuk bölgenin. Soğuk bölgenin sıcak mahsulünü yetiştirmek gibidir. Serayı bilmeyen nasıl şaşırırsa vehiminden haberi olmayınca böyle şaşırır. O bölgeden hem sıcak, hem de soğuk bölge malzemelerinin çıkması nasıl normal ise vehimde öyle.

-5-

eulam karışısına → iman + Tenmiye + nurani + müsbet efkari + hüsn-u zan, iltizam + takviye + sıcağ + müsevvik beyanati + Temassa. ~~İst~~ tedavi etmeli.

İMAN: imanını inkızaft ettirmeli

Tenmiye: imanını korumalı, haramlardan uzak durmalı.

nurani: Çözümü sorunun içinde aramalı. Hakikatlara mülakat olmalı.

müsbet: Efkarın zeminine negatifliğin girmesine müsaade etmemeli.

hüsn-ü zan: Hüsn-ü zan zemininde su-i zanı görmeli.

iltizam: Ayık otların fitratında bitmesine müsaade etmemek için Sünnet-i seniyeyi bırakmamalı ve ökü olmalı.

takviye: Ruhual hayatını besleyen ortamları bulunmalı.

Sıcağ: Asla negatif ve negatif yapan insanlarla oturup kalkmamalı.

müsevvik beyanati: Güzel düşünmeli. Güzel bakmalı, konuşmalı. Kendine kötüyüml, hastayıml dememeli. Diye diye felkin olduğunu unutmamalı. Br: 66 "meyva ve umidsiz bir hastaya manevi bir teselli, bütün dinî sağdan daha ziyade nefidir"

Temassa:

Tefekkür-ü imani elde etmeli. Esasatı bulmalı teferruatla meşgul olmamalı. Allah canibinden kudretin özümüti altından bakmalı.

eulam, vehim ve vesvese olmasaydı hayat biteviye, sabit ve yeknesak olup sıkışıp kalırdı insan. Müsbet aleminin anahtarını insanın eline veriyorlar.

- Allahı hesaba katmadan düşünmeden şeylerin ara başlıpundan eulam tevellüd ediyor. Misali: Hastalıkları, mikrobları O'nsuz düşünmek emroz-ı cismaniye ve kalbiyeye sebep oluyor.

- Eulam içsel alemin bütünlüğünü kısmen kaybetmesinden fırsat buluyor. Burada gırahlar ve sıkıntılar vesile oluyor. Çare takva, teslim, tevakkül ve S-seniye dairesinde yaşamak.

- Modern güneş var eşya ile alakasız olması imkansız. İman varsa yetimlikler, yarılılıklar ve sahibsizliklerden kurtulmuşsun demektir.

- eulam içsel akmını; öfkeneye, karatmaya, zıtlıkta, bütünlüğü bozmaya, içsel ahenği kesmeye çalışır. Raylardan sıkılmayan tren gibi. Yollarının önünü arkasını kesmeye çalışır.

- Seni delakete götüren
- havalandıran
- Euhamlandıran
- Titreten
- Zilil kılan
- Dalaletlere atan

Her hak sahibinin hakkını, hakkı olduğu 6
miktarınca vermiyorsun

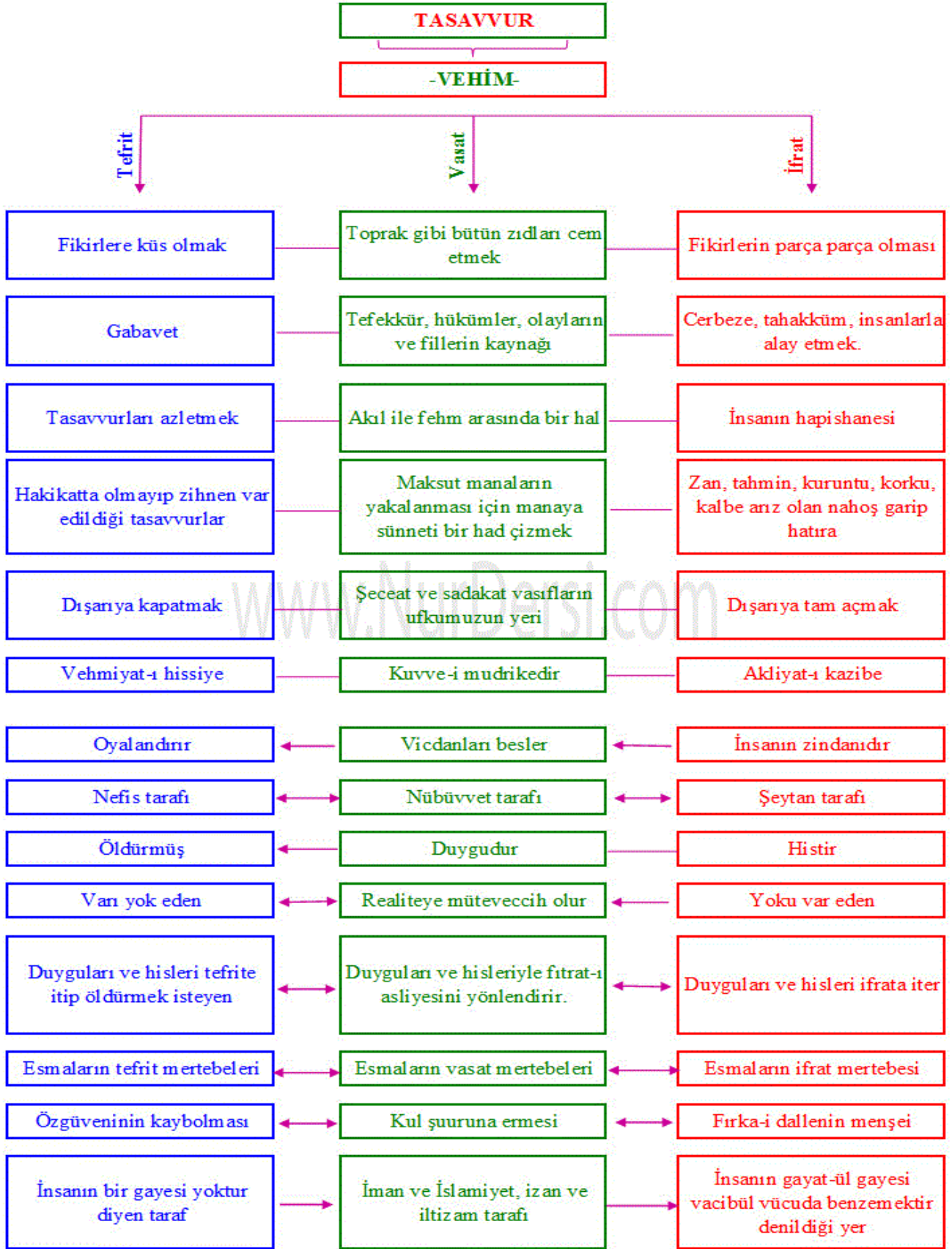
+

Kaldırabileceği yükü yüklemiyorsun.

Euham dahilidir. Vesvese haricidir. Gelidiğinde soluna 3 defa
fükür. Avucuna duayı oku sıvazla. Odaya sesli oku. Besmele
ile kapıyı kapa. Başına hâlis zeytinyağını sür. Ayaklarına mit-
nâtiş boyla. Tuza ve sirkeye oku. Neyi ne ile yok edebilece-
ğini bilmek lazım. Karşısına ne koymak gerekiyor bilmek
ve görmek gerekiyor.

Şüpheler → şeytanın oku

euhamda → nefsi emmârenin sılahı.

Vesveselerin karşısına bürhanları koy, yok olur	Vehmin karşısına alam etleri koy, yok olur	Şeytanın karşısına nişanları koy, yok olur
Hevama benzer	Anı kovana olmak	Anılara benzer
Aleminde böyle hakikatlardan haberdar olmaması. Aleminde böyle şeylerin varlığından haberi bile yok.	Munis, ehl-i hayvanın insanda uyandırdıkları.	Böceklere, haşerelere, pirelere, tahtakurusuna, bitlere, örümcek ve yılanlara benzerler
Tefrit edilirse varı yok eder	Muhakeme ve muvazaneyi esas alır	İfrat edilirse vehimleri doğurur
Cereyan eden namuslar itibari emirlerdir	Esmaların cilveleri, nakışları, cemalleri olan adetullahırlar	Hükmeden kanunlar vehmi düsturlardır
Nisbet eder	Farklılıkları bir bütünlük içinde gösterir	Kıyas eder
İmkan-ı vehmi	Emel, arzu, merak ve ümidin ortaya çıkması	İmkan-ı akli
Bürhanları reddetmektir	Bürhanları karşısına koy	Zanlarına hapsolmaktır
Kendi kabuğuna çekilir	Sünnet-i seniye dairesine kanaat eder	Ele avuca sığmaz
Sanki ölü gibi yaşarlar	Gayeye bağlanır	Fikirlerin, hislerin ve tasavvurların önünü kapatmak ister
Usul ve kaidelerin varlığından haberdar olmak istemez	Usul ve kaidelere uyar	Usul ve kaideleri tanımaz
Hiçbir şeyi gaye edinmez	Dengeli ve ölçülü olur	Önüne geleni gaye edinir
Tahayyülün tefrit mertebesine bakar	Tahayyülün vasat mertebesinin intikali dir	Tahayyülün ifrat mertebesini zemin alır
Vücut-u haricisi yok	Fıtrattır	Vücut-u haricisi yok

